

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО

Д. В. ЄМЕЛЬЯНОВА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК
З ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
Навчально-методичний посібник для студентів
немовних спеціальностей

Одеса
2023

УДК 378+811=111

Е60

Ємельянова Д. В.

Е60 Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови / Д. В. Ємельянова. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2023. 118 с.

Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови призначений для студентів немовних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів.

Частина I містить короткі відомості про особливості словотвору в англійській мові, частини мови в англійській мові (артикль, іменник, займенник, числівник, прикметник). Після кожної з тем дано вправи, які допоможуть студенту закріпити теоретичний матеріал. Після кожної вправи наведено правильні відповіді, наявність яких дозволить студенту перевірити засвоєння теми та оцінити себе.

Частина II містить короткі відомості про класифікацію та основні форми англійських дієслів. Особливу увагу приділено видовим формам англійського дієслова (tenses). Матеріал представлений в основному у вигляді таблиць, що дозволяє компактно і наочно подати необхідні відомості про англійські дієслова. Наявність вправ з відповідями дасть можливість студенту закріпити теоретичний матеріал та перевірити себе.

УДК 378+811=111

© Ємельянова Д. В., 2023

ЧАСТИНА 1

ЗМІСТ

1. Англійська абетка (з транскрипцією)	4
2. Словотворення в англійській мові (Word Formation)	6
3. Іменник (the Noun)	10
4. Вправи на тему "Іменник в англійській мові" з відповідями	19
5. Артикль в англійській мові(The Article)	22
6. Вправи на тему "Артикль в англійській мові" з відповідями	25
7. Займенник в англійській мові (The Pronoun)	27
8. Вправи на тему "Займенник в англійській мові" з відповідями	41
9. Числівники в англійській мові (The Numeral)	43
10. Позначення дат англійською мовою	44
11. Вправи на тему "Числівник в англійській мові" з відповідями	45
12. Прикметник в англійській мові (The Adjective). Ступені порівняння прикметників та прислівників в англійській мові. (Degrees of Comparison)	46
13. Вправи на тему "Прикметник в англійській мові" з відповідями	55

1. АНГЛІЙСЬКИЙ АЛФАВІТ (З ТРАНСКРИПЦІЄЮ)

Алфавіт англійської мови складається з 26 літер та заснований на латинському алфавіті.

5 букв англійського алфавіту позначають голосні звуки і 21 буква – приголосні.

Голосні: A, E, I, O, U (іноді до голосних відносять букву Y).

Приголосні: B, C, D, F, G, H, K, L, M, N, P, Q, R, S, T, V, W, X, Y, Z.

Існує відмінність у британській та американській назві літери "Z" (у Великій Британії використовується назва [zed], в Америці – [zi:].

<u>№</u>	<u>БУКВА</u>	<u>ТРАНСКРИПЦІЯ</u>	<u>№</u>	<u>БУКВА</u>	<u>ТРАНСКРИПЦІЯ</u>
1.	A a	[ei]	14.	N n	[en]
2.	B b	[bi:]	15.	O o	[əu]
3.	C c	[si:]	16.	P p	[pi:]
4.	D d	[di:]	17.	Q q	[kju:]
5.	E e	[i:]	18.	R r	[a:(r)]
6.	F f	[ef]	19.	S s	[es]
7.	G g	[dʒi:]	20.	T t	[ti:]
8.	H h	[eitʃ]	21.	U u	[ju:]
9.	I i	[ai]	22.	V v	[vi:]
10.	J j	[dʒei]	23.	W w	['dʌblju:]
11.	K k	[kei]	24.	X x	[eks]
12.	L l	[el]	25.	Y y	[wai]
13.	M m	[em]	26.	Z z	[zed]

Транскрипційні знаки англійської мови

Приголосні звуки	Зразковий аналог вимови	Голосні звуки	Зразковий аналог вимови
[b]	[б]	Одиночні звуки	
[d]	[д]	[ʌ]	[а] – короткий
[f]	[ф]	[a:]	[а] – довгий
[ʒ]	[ж] – м'який	[i]	[і] – короткий
[dʒ]	[дж] – м'який	[i:]	[і] – довгий
[g]	[г]	[ɒ]	[о] – короткий
[h]	[х] – дуже м'який	[ɔ:]	[о] – довгий
[k]	[к] – з придихом	[u]	[у] – короткий
[l]	[л]	[u:]	[у] – довгий
[m]	[м]	[e]	як буква є без звука [й]
[n]	[н]	[ε:]	как російська буква ё без звука [й]
[p]	[п] – з придихом	Дифтонги	
[s]	[с]	[əu]	[оу]
[t]	[т] – з придихом	[au]	[ау]
[v]	[в]	[eɪ]	[ей]
[z]	[з]	[ɔɪ]	[ой]

2. СЛОВОТВОРЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (WORD FORMATION)

Способи утворення слів англійською мовою

Дуже часто в англійській мові слова, що стосуються однієї частини мови, утворюють слова, що стосуються іншої частини мови. Найчастіше це відбувається шляхом приєднання суфіксів: *to work* - працювати; *a worker* робітник.

Можливий й інший спосіб, який отримав назву конверсія, – перехід слова з однієї частини мови до іншої без зміни форми: *to work*- працювати; *a work*- робота. Конверсія дуже характерна для англійської мови: їй сприяють відсутність розвиненої системи закінчень і багато односкладових слів. Найчастіше конверсії піддаються дієслова та іменники: *a hand* – рука; *to hand* – вручити. Як правило, слова, що мають однакове написання, і вимовляються однаково, але є і винятки: в основному, відмінності полягають у вимові звуків [s] і [z] або в перенесенні наголосу: *close* [-s]- близький; *to close* [-z] закривати, *conduct* ['kɒndʌkt]- поведінка; *to conduct* [kən'dʌkt]- вести. Зазвичай у іменників наголос падає на 1-й склад, у дієслів – на останній. Іноді з перенесенням наголосу не тільки змінюється частина мови, а й втрачається видимий зв'язок значень: *to refuse* [ri'fuz]- відмовлятися; *refuse* ['refju:s]- сміття. Конверсія торкається і опозиції «іменник – прикметник»: прикметники часто субстантивуються, тобто стають іменниками: *brave* – сміливий; *the brave* – сміливець. Те саме можна спостерігати і в українській мові: хвора (дод.) людина - хвора (імен.), тобто виписана з лікарні.

Словоскладання - це спосіб словотвору шляхом з'єднання двох (або більше) слів в одне, яке пишеться разом, або через дефіс, а іноді окремо: *to pin - point* уточнити; *trailer - on - flat* трейлер на платформі.

Скорочення - ще один спосіб утворення нових слів: *laser = light amplification by stimulated emission of radiation*; лазер (посилення світла індукованим випромінюванням).

Шляхом використання префіксів: *to do* – робити; *to redo* переробити.

НАЙБІЛЬШ ВЖИВАНІ СУФІКСИ ДІЄСЛІВ		
СУФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
(імен.. +) –ize	робити(ся) таким, як на те вказує основа	summarize- підсумовувати
(прикмет. +) –en		harden робити(ться) твердим

(імен. +) -ify, -fy	перетворювати на, робити те, на що вказує основа	gasify- перетворювати(ся) на газ; electrify- електризувати
(імен. +) -ate	піддавати впливу, перетворювати на те, на що вказує основа	vaccinate - робити щеплення; granulate -гранулювати
-er		whisper- шепотіти
-ish		establish -встановлювати

НАЙБІЛЬШ ВЖИВАНІ СУФІКСИ ІМЕННИКІВ

СУФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
(дієсл. +) -er, -or	позначення діяча	worker робітник
(дієсл. +) -ing	дія в процесі	boiling кип'ятіння
(прикм. +) -ness	властивість, якість	whiteness білизна
(прикм. +) -ty, -ity	стан, умова, якість	activity діяльність
(дієсл. +) -age	акт чи факт дії	breakage поломка
(прикм. +) -age	зміст чогось (одиниць виміру)	percentage процентний вміст
(дієсл. +) -ment	абстрактні поняття (абстрактні іменники)	treatment лікування
(дієсл. +) -ance, -ence		resistance опір
(дієсл. +) -ancy, -ency		expectancy надія
(прикм. +/-імен. +) -dom		freedom свобода
(дієсл. +) -ion, -tion, -sion, -ssion		revision повторення
-ure		pressure тиск
-hood		childhood дитинство
-ship		friendship дружба

-th		length довжина
-an, -ian	1) <u>національність</u> ; 2) професія	<u>American</u> американець, librarian бібліотекар
-ism	якийсь перебіг (наприклад, політичний)	communism комунізм
-ist	1) належність до будь-якої течії; 2) професія	communist комуніст; artist художник

НАЙБІЛЬШ ВЖИВАНІ СУФІКСИ ПРИСЛІВНИКІВ І ЧИСЕЛЬНИКІВ

СУФІКСИ ПРИСЛІВНИКІВ			СУФІКСИ ЧИСЕЛЬНИКІВ		
СУФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД	СУФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
(прикм.+) -ly	таким чином, способом	entirely повністю	-teen -ty	Кількісний чисельник (від 13 до 19) десятки	fifteen п'ятна- цять seventy сімдесять
-ward(s)	направлення руху	backwards на-зад			
-wise	в такому напрямку, таким способом	clockwise по годиннико вій стрілці	-th	Порядкове чисельне	Fourth четвертий

НАЙБІЛЬШ ВЖИВАНІ СУФІКСИ ПРИКМЕТНИКІВ

СУФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
(імен. +) -al	наявність ознаки, властивостей та якостей, виражених основою	central центральний
(імен. +) -ic		patriotic патріотичний
(імен. +) -ical		geological геологічний
(імен. +) -ous		famous відомий
(імен. +) -ful		useful корисний
(дієсл. +) -able, -ible		expressible виразний

(дієсл. +) -ant, -ent		dependent залежний
((дієсл. +) -ive		active активний
(імен. +) -ly		friendly дружелюбний
(імен. +) -y		grainy зернистий
(дієсл. +) -ite		favourite любимий
-ary		pecuniary грошовий
-ate		fortunate вдалий
-ed		cold-blooded холоднокровний
-less	відсутність якості, ознаки	useless марний
-ish	1) наявність ознаки в слабкому ступеню; 2) належність до Національності	reddish червоноватий <u>Polish</u> польський
-ese	приналежність до національності	<u>Japanese</u> японський
-ian, -an		<u>Egyptian</u> єгипетський
-like	Схожесть	birdlike птахоподібний
-ern	приналежність до однієї зі сторін світу	northern північний

НАЙБІЛЬШ УЖИВАНІ ПРЕФІКСИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

НЕГАТИВНІ ПРЕФІКСИ		ІНШІ ПРЕФІКСИ		
ПРЕФІКС	ПРИКЛАД	ПРЕФІКС	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
un-	<i>Unable</i> нездатний	re- (+дієсл.)	знову зробити те, на що вказує основа	<i>Remake</i> Переробити
in-	<i>inactive</i> бездіяльний			
im-	<i>impossible</i> неможливий	en-, em- (+ дієсл.)	придавати якість	<i>Embody</i> Втілювати
il-	<i>Illegal</i> Незаконний			

ir-	<i>irregular</i> неправильний	over- (+дієс.)	надлишковий ступінь якості або виконання дії	<i>Overproduce</i> Надвиробляти
mis-	<i>misunderstand</i> неправильно розуміти			
dis-	<i>disapproval</i> несхвалення	under- (+ дієсл.)	недостатній ступінь якості або виконання дії	<i>Underestimate</i> Недооцінювати

3. ІМЕННИК (THE NOUN)

Іменник – частина мови, яка позначає предмет. Предметом у граматиці називається все те, що можна запитати: **Who is this?** Хто це? або **What is this?** Що це? Наприклад: **girl, car, cat, pen.**

За методом словотвори бувають: 1) Прості; 2) Похідні; 3) Складові (складні).

За своїм лексичним значенням поділяються на: 1) власні; 2) номінальні: а) обчислювані (злічені); б) незлічені.

Мають граматичні форми: 1) Числа; 2) Відмінки: а) загальний відмінок; б) присвійний відмінок; 3) Форми роду немає (докладніше див. нижче).

ІМЕННИКИ ПРОСТІ, ПОХІДНІ, СКЛАДОВІ

Іменники бувають прості, похідні та складові/складні.

1 До простих відносяться іменники, які не мають у своєму складі префіксів або суфіксів, наприклад: **dog** – собака, **book** – книга, **town** – місто.

2 До похідних відносяться іменники, що мають у своєму складі суфікси або префікси (останні досить рідко). До найпоширеніших суфіксів іменників відносяться:

-ant (-ent): assistant – помічник, **student** – студент

-dom: freedom – свобода, **wisdom** – мудрість

-er (-or, -ar): worker – робітник, **actor** – артист

-hood: childhood – дитинство

-ion (-ation): connection – зв'язок, **examination** – іспит

-ity: activity – активність, **sincerity** – щирість

-ment: government – уряд, **agreement** – угода

-ness: darkness – темрява, **kindness** – доброта

-ship: friendship – дружба

3 До складових/складних відносяться іменники, утворені з двох і більше слів, що становлять одне поняття: **classroom** – клас (класна кімната), **blackboard** – класна дошка, **newspaper** – газета, **son-in-law** – зять.

КЛАСИФІКАЦІЯ ІМЕННИКІВ

Іменники діляться на власні та номінальні.

Власні

Власні іменники є назви ЄДИНИЧНИХ понять, місцевостей і предметів. Сюди ж відносяться особисті імена, назви місяців та днів тижня, свят та національностей. Всі вони пишуться з ПРОПИСНОЇ (ВЕЛИКОЇ) ЛІТЕРИ, а якщо назва складається з декількох слів, то всі слова пишуться з великої літери, за винятком артиклів, прийменників і спілок.

До них відносяться:

1 Географічні поняття: гори, пустелі, океани, моря, річки, країни, регіони, міста, села: **Caucasus** Кавказ, **Atlantic Ocean** Атлантичний океан, **Ukraine** Україна, **France** Франція, **London** Лондон

2 Назви вулиць, площ, відомих будівель, готелів, кораблів, музеїв, клубів, газет, журналів, творів: **Oxford Street** Оксфорд-стріт (вулиця), **Hyde Park** Гайд-парк, **British Museum** Британський музей, **"New Times"** – "Новий час" (журнал).

3 Імена, прізвища, псевдоніми, прізвиська, а також звання людей; прізвиська тварин: **Mary Meri** (ім'я), **Brown** Браун (прізвище), **Mark Twain** Марк Твен (літературний псевдонім).

4 Астрономічні назви: **Sun** Сонце, **Earth** Земля, **Milky Way** Чумацький шлях, **Mars** Марс, **Venus** Венера, **Jupiter** Юпітер.

5 Національність та національна мова: **Ukrainian** українець (українка), **Ukrainian language** українська мова, **English** англійська мова.

6 Назви свят: **New Year** Новий рік, **Christmas** Різдво, **Easter** Пасха.

7 Назви місяців та днів тижня: **January** січень, **September** вересень, **Sunday** неділя, **Tuesday** вівторок.

Номінальні іменники

Решта іменників є імена загальні (номінальні). Це назви категорій предметів, осіб та понять. Номінальні іменники поділяються на:

1 Предметні – позначають окремі предмети чи особи (обчислювані): **a boy** хлопчик, **a dog** собака, **a book** книга, **a tree** дерево, **a question** питання.

2 Збірні – це назви груп осіб або тварин, що розглядаються як одне ціле (обчислювані): **a family** сім'я, **a party** партія, **a herd** стадо.

3 Речовини – що позначають різні речовини або матеріали (незчисленні): **milk** молоко, **butter** олія, **steel** сталь, **coal** вугілля.

4 Абстрактні - іменники, що позначають дії, стани, почуття, явища і т. п. (незліченні): **love** любов, **beauty** краса, **work** робота, **peace** світ, **heat** спека, **light** світло, **friendship** дружба, **honesty** чесність.

Іменники обчислювані (злічені) та незлічені

Номінальні іменники поділяються на обчислювані (злічені) та незлічені.

1) До обчислюваних (злічених) іменників відносяться назви предметів, об'єктів та понять, що піддаються рахунку. Вони використовуються в однині і множині, як з невизначеним, так і з певним (визначеним) артиклем. Наприклад:

а) Предметні: **a pupil** учень(-иця) – **five pupils** п'ять учнів(-иц); **a table** стіл – **tables** багато столів; **an engineer** інженер – **engineers** інженери.

б) Збірні: **a family** сім'я – **families** сім'ї, **an army** армія – **armies** армії, **a team** команда – **ten teams** десять команд.

2) До незлічених іменників відносяться назви речовин і понять, які не можна перерахувати. До них належать речові та абстрактні іменники. Незлічені (незчисленні) іменники використовуються лише в однині і не використовуються з невизначеним артиклем. При виділенні їх із категорії речовин чи понять перед ними розміщується визначений артикль.

У ролі підмета вони використовуються з присудком в однині і можуть бути замінені займенником в однині (найчастіше: **it** це).

Незлічені іменники поєднуються з займенниками **much** багато, **little** трохи, **little** маленькі, деякі, **some** декілька, деяка кількість, **any** який-небудь, скільки-небудь.

а) Речові (матеріали; сипучі, рідкі, газоподібні речовини; продукти харчування): **water** вода, **bread** хліб, **tea** чай, **wool** вовна, **oil** нафта, **air** повітря.

б) Абстрактні (дії, стани, природні явища, почуття і т.п.): **life** життя, **time** час, **music** музика, **news** новини, **cold** холод, **freedom** свобода, **bravery** хоробрість, **sleep** сон, **winter** зима.

Випадки переходу іменників з категорії незлічених у обчислювані (злічені)

Багато незлічених іменників стають обчислюваними (зліченими) і вживаються з відповідними артиклями в таких випадках:

1. Речові іменники використовуються для позначення предмета (або предметів) з даного матеріалу або коли ціле та його елементи

позначаються одним і тим же словом: **hair** волосся - **a hair** волосок

Незліченні іменник	Іменник, що обчислюється (зліченні)
iron – залізо	an iron – праска
wood – дерево (деревина)	a wood – ліс
paper – папір	a paper – газета, документ

coal – вугілля The ground was as hard as stone . – <i>Земля була тверда, як каміння.</i>	a coal – шматочок вугілля A coal fell out of the fire. – З каміна випав шматочок вугілля. The boy threw two stones into the water. – Хлопчик кинув два камені у воду.
--	--

2 Речові іменники використовуються для позначення різних сортів і видів чогось або для позначення порції чогось, що можна, наприклад, купити:

Незліченні іменники	Іменники, що обчислюється (зліченні)
wine – вино much fruit - багато фруктів He made some tea. – Він <i>приготував чай.</i> I hate coffee. – Я терпіти не <i>можу кави.</i>	a good wine – гарне вино wonderful fruits – чудові фрукти This is an Indian tea. – Це один із <i>індійських сортів чаю.</i> He bought a coffee and a sandwich. – <i>Він купив (чашку) кави та бутерброд.</i>

3 Абстрактні іменники позначають конкретні предмети або особи (конкретизуються):

Незліченні іменники	Іменники, що обчислюються (зліченні)
beauty – краса life - життя light – світло fire – вогонь play – гра time – час My room is full of light. – Моя <i>кімната сповнена світла.</i>	a beauty – красуня a life – життєвий шлях a light – вогник, лампа a fire – пожежа, багаття a play – п'єса a time – раз We saw a light in the distance. - Ми <i>бачили вогник вдалині.</i>

Деякі з незлічених іменників майже ніколи не вживаються як обчислювані. Наприклад: **freedom** свобода, **weather** погода, **news** новина, новини, **advice** порада, **progress** прогрес, успіх, **money** гроші.

4. Якщо до основи іменника, що не обчислюється (незліченно), додається закінчення –s (-es), то він зазвичай перетворюється в обчислюваний (злічений) іменник, наприклад:

Незліченні іменники	Іменники, що обчислюються (зліченні)
iron – залізо colour – колір sugar – цукор tin – олово, жерсть beauty – краса hair – волосся	irons – кайдани, ланцюги colours – прапори (two) sugars – (два) шматочки цукру tins – банки, консерви beauties – красуні hairs – волоски

Примітка. Крім іменника, закінчення -s (-es) приймає лише дієслово-присудок у формі Present Indefinite для узгодження з підметом в 3-й особі однині.

За інших випадках закінчення -s (-es) безумовно свідчить про те, що маємо іменник. Наприклад, інші частини мови, такі як прикметник, прислівник та ін. приймаючи закінчення -s, переходять у розряд іменника: **yellow's жовтки**, **goods товари**, **whys причини**, **ups and downs підйоми та спуски тощо**.

Відмінки іменників в англійській мові

Іменник в англійській мові має два відмінки: загальний (Common Case) і присвійний (Possessive Case).

Загальний відмінок мають усі іменники; це форма, у якій вони додаються у словнику. У загальному відмінку в іменника немає особливого закінчення.

Форму присвійного відмінка зазвичай мають одухотворені іменники, що позначають живу істоту, якій належить якийсь предмет, якість або ознака. Вона утворюється за допомогою закінчення -s перед яким стоїть апостроф: **the girl дівчинка – the girl's bag сумка дівчинки**.

ТИПИ ІМЕННИКІВ				
№ п/п	ТИП	ПРИКЛАД	ТИП	ПРИКЛАД
1	Власні	Kiev, James	Нарицательні	ship, box
2	Конкретні	desk, room	Абстрактні	winter, knowledge
3	Одухотворені	woman, pig	Неодухотворені	clock, <u>money</u>

Іменник в англійській мові не має граматичного закінчення для вираження роду. При заміні іменника використовуються займенники he або she (він або вона) тільки тоді, коли говорять про людей:

ЗАМІНА ІМЕННИКІВ ОСОБИСТИМИ ЗАЙМЕННИКАМИ		
Іменник	Особистий займенник	Приклад
mother, sister, girl	She	She is my sister.
father, brother, boy	He	He is a schoolboy.

Слова teacher, doctor, pupil, student, neighbour, friend, writer та інші можуть замінюватись у реченні займенниками he чи she залежно від змісту. Коли говорять про неживі предмети або тварини, для вираження всіх трьох родів зазвичай використовують займенник it (він, вона, воно):
– Where is the table?

– The table is in the room. = **It** is in the room.

Отже, повторимо і доповнимо: іменник в англійській мові має два відмінки: загальний (Common Case) і присвійний (Possessive Case).

Загальний відмінок мають усі іменники; це форма, у якій він дається у словнику. У загальному відмінку у іменника немає особливого закінчення.

Форму присвійного відмінка зазвичай мають одухотворені іменники, що позначають живу істоту, якій належить якийсь предмет, якість або ознака. Вона утворюється за допомогою закінчення -s перед яким стоїть апостроф: the girl дівчинка – the girl's bag сумка дівчинки.

№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	Якщо іменник закінчується на -s, то можливі два варіанти	Dickens' novels = Dickens's novels <i>романи Диккенса</i>
2	Якщо іменник у множині закінчується на -s, то присвійний відмінок утворюється шляхом додавання апострофа	workers' caps <i>кепки робочих</i> , cats' paws <i>лапи кішок</i> , nurses' toys <i>іграшки няньок</i>
3	Іменники, які не мають у множині закінчення -s, у присвійному відмінку набувають закінчення -s, перед яким стоїть апостроф.	children's toys <i>дитячі іграшки</i> , men's coats <i>чоловіче пальто</i> women's umbrellas <i>жіночі зонти</i>
4	Якщо предмет чи ознака належить кільком особам, то апостроф і закінчення -s ставляться після останнього їх, якщо ж кожному окремо, то після кожного	Ilf and Petrov's novel <i>роман Ільфа и Петрова</i> <i>(т. е. роман, написаний їми сумісно)</i> , Shelly's and Byron's poems <i>вірші Шелли и Байрона</i> <i>(тобто. написані їми окремо)</i>
5	У складних іменниках апостроф і закінчення -s ставлять після останнього елемента	the teacher of art's room <i>кімната вчителя мистецтва</i> , the sister-in-law's bag <i>сумка невістки</i>
6	Неодухотворені іменники зазвичай не мають присвійного відмінка	the roof of this house <i>дах цього дома</i>

7	Можливі, однак, випадки вживання неодухотворених іменників у присвійному відмінку	a mile's distance <i>відстань у мілю</i> , a month's holiday <i>канікули на місяць</i> , a five days' trip <i>п'ятиднівна поїздка</i> , the world's resources <i>світові ресурси</i> , the Earth's rotation <i>обертання Землі</i>
8	Абсолютне вживання присвійного відмінка	a dog of my friend's <i>собака мого друга</i> , at her grandmother's <i>у (єї) бабушки</i> , at the baker's <i>в булочній</i>

МНОЖИНА ІМЕННИКІВ

№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	Більшість англійських іменників у множині мають суфікс -s, який вимовляється як [s] після глухих приголосних і як [z] після дзвінкх приголосних та голосних	map <i>мапа</i> – maps [-s] <i>мапи</i> , pen <i>ручка</i> – pens [-z] <i>ручки</i>
2	Іменники, що закінчуються на -o, -s, -ss, -x, -ch, -sh, утворюють множину шляхом додавання es до форми однини; суфікс -es вимовляється як [-(i)z]	box <i>коробка</i> – boxes <i>коробки</i> ; match <i>сірник</i> – matches <i>сірники</i>
3	До іменників, що закінчуються в однині на у з попередньою приголосною, у множині додається суфікс -es, причому -у змінюється на -і-	library <i>бібліотека</i> – libraries <i>бібліотеки</i>
4	Якщо перед -у стоїть голосна літера, то -у не змінюється	day <i>день</i> – days <i>дні</i>

5	Винятки: деякі іменники зберегли староанглійську форму утворення множини	man чоловік (або людина) – men чоловіки (або люди), woman жінка – women жінки, child дитина – children діти, goose гусь – geese гуси, mouse мишь – mice миши, tooth зуб – teeth зуби
6	Іменники, що закінчуються на -fe , при утворенні множини змінюють -f на -v перед суфіксом -s [-z]	knife ніж – knives [naivz] ножи
7	Іменники, що закінчуються на -fe , при утворенні множини змінюють -f на -v перед суфіксом -s [-z]	cliff скала – cliffs скали, chief шеф – chiefs шефи, roof дах – roofs дахи, safe сейф – safes сейфи
8	Деякі іменники мають дві форми множини	scarf шарф – scarfs (scarves) шарфи, hoof копита – hoofs (hooves) копита, wharf причал – wharfs (wharves) причали
9	Іменники, що закінчуються -o , утворюють множину за допомогою суфікса -es [-z]	hero герой – heroes герої, potato картопля – potatoes картопля (кілька клубней) Виняток: photo фотографія – photos фотографії, piano піаніно – pianos піаніно (декілька), radio радіо – radios радіо (декілька), euro євро – euros євро (декілька)
10	У складних іменниках у множині змінюється останній елемент (іменник з основним значенням)	schoolgirl школярка – schoolgirls школярки, fisherman рибак – fishermen рибаки
11	У складових іменників у множині змінюється перший елемент	mother-in-law теща – mothers-in-law теці, passer-by перехожий – passers-by перехожі

12	Якщо перший елемент іменника не іменник, то змінюється останній елемент	forget-me- <u>not</u> <i>незабудка</i> – forget-me- <u>nots</u> <i>незабудки</i>
13	У деяких іменників форми однини і множини збігаються, а приєднання суфікса -s викликає зміну значення	sheep <i>овца, овци</i> , deer <i>олень, олені</i> , fruit <i>фрукт, фрукти</i> – fruits <i>разні види фруктів</i> , fish <i>риба (и одна, и много)</i> – fishes <i>різні види риб</i> , hair <i>волосся</i> – hairs <i>волоски (окремі)</i>
14	Іменники family і team можуть означати як єдине поняття, так і окремих членів.	The <u>team</u> is here. <i>Команда тут. (ед. ч.)</i> The <u>team</u> are well. <i>Члени команди почувують себе добре. (мн.)</i> His <u>family</u> is one of the oldest in the county. <i>Його родина (род) - зі старіших в країні.</i> His <u>family</u> are all doctors. <i>В його родині всі лікарі</i>
15	Деякі іменники мають форму лише множини	scissors <i>ножиці</i> , trousers <i>брюки</i> , spectacles <i>окуляри</i> , scales <i>важелі</i> , clothes <i>одяг</i> , wages <i>зарплатня</i>
16	Інші, навпаки, мають лише форму однини , в основному, це незлічені іменники	advice <i>порада</i> , progress <i>прогрес</i> , knowledge <i>знання</i> , information <i>інформація</i> , money <i>гроші</i> , news <i>новина</i>
17	Найменування всіх наук, що закінчуються на -ics, збігаючись формою з іменниками у множині, завжди вживаються у значенні однини	Phonetics <i>фонетика</i> , Economics <i>Економіка</i>

18	Слово police – поліція в англійській мові завжди вживається у значенні множини (як група людей)	The <u>police</u> have powers to arrest you anywhere and at any time. <i>Поліція має право заарештувати вас де завгодно і будь-коли.</i>
----	--	--

4. ВПРАВИ НА ТЕМУ "ІМЕННИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ" **(З ВІДПОВІДЯМИ)**

1. Translate into Ukrainian

1. The firm stated that a license was required for the export of these goods.
2. Ukraine has large deposits of amber.
3. We have received some important information on the state of the wool market.
4. Mathematics forms the basis of many other sciences.
5. Coal is extracted in many districts of our country.
6. A new glass works has been built near the village.
7. He is the father of my sister's husband.
8. A woman of her intelligence would make a good Supreme Court justice.
9. His clothes were wet as he had been caught in the rain.
- 10 The "Odessa's" cargo consisted of wheat and barley.
11. In this article you will find the figures of Italian exports and imports for the last three months.
12. Scientists have been collecting data on air pollution levels.

2. Paraphrase the following sentences using the Possessive Case.

1. The office of our manager is very big.
2. They will consider the proposals of Mr. Black at their next meeting.
3. This is, in the opinion of the critics, their best record for years.
4. The computer of Tom and Helen is modern.
5. We have not yet received the answer of buyers.
6. The working day of our Commercial Director begins at 9 o'clock in the morning.
7. Do you know the telephone number of the Petrovs?
8. My husband knows a lot about detective novels of Agatha Christie.
9. She put the wet boots of the boys near the stove.

3. Make the nouns in bold plural. Change sentences if necessary.

1. A **copy** of the contract was sent to London.
2. The last **leaf** fell from the **tree**.
3. The **woman** standing by the window is our **secretary**.
4. This **shoe** is too large for my **foot**.
5. “Is this **worker** an **Englishman** or a **German**?” — “He is a **Frenchman**”.
6. The **mouse** was caught.
7. What is the **child’s name**?
8. The **roof** of the **house** was covered with snow.
9. A **potato** is a **vegetable** and a **cherry** is a **fruit**.

4. Make the nouns in bold singular. Change sentences if necessary.

1. These **factories** produce furniture.
2. The **wives** of the **sailors** came to the shore.
3. I have hurt my **feet** and **hands**.
4. In the farmyard we could see **oxen**, **sheep**, **cows** and **geese**.
5. Do your **teeth** still ache?
6. These are my **friends’ studies**.
7. He keeps his **toys** in the **boxes**.
8. These **ladies** are those **gentlemen’s wives**.
9. The **children** are sitting on the **benches**.

Правильні відповіді:

1. Перекладіть українською мовою.

1. Фірма повідомила, що на експорт цього товару потрібна ліцензія.
2. Україна має великі родовища бурштину.
3. Ми отримали важливу інформацію про положення на ринку вовни.
4. Математика становить основу багатьох наук.
5. Вугілля видобувається у багатьох районах нашої країни.
6. Біля села збудовано новий скляний завод.
7. Він батько чоловіка моєї сестри.
8. Жінка з таким інтелектом могла б стати гарною Верховною суддею.
9. Його одяг був мокрий, оскільки він потрапив під дощ.
10. Вантаж пароплава «Одеса» складався з пшениці та ячменю.
11. У цій статті ви знайдете цифри експорту та імпорту Італії за останні три місяці.
12. Вчені збирають дані про рівні забруднення повітря.

2. *Перепфразуйте наступні речення, використовуючи присвійний відмінок.*

1. Our manager's office is very big.
2. They will consider Mr. Black's proposals at their next meeting.
3. This is, in the critics' opinion, their best record for years.
4. Tom and Helen's computer is modern.
5. We have not yet received the buyers' answer.
6. Our Commercial Director's working day begins at 9 o'clock in the morning.
7. Do you know the Petrovs' telephone number?
8. My husband knows a lot about Agatha Christie's detective novels.
9. She put the boys' wet boots near the stove.

3. *Поставте іменники у форму множини. Якщо потрібно, змініть речення*

1. Copies of the contract were sent to London.
2. The last leaves fell from the trees.
3. The women standing by the window are our secretaries.
4. These shoes are too large for my feet.
5. "Are these workers Englishmen or Germans?" — "They are Frenchmen".
6. The mice were caught.
7. What are the children's names?
8. The roofs of the houses were covered with snow.
9. Potatoes are vegetables and cherries are fruit.

4. *Поставте іменники у форму однини. Якщо потрібно, змініть речення*

1. This factory produces furniture.
2. The wife of the sailor came to the shore.
3. I have hurt my foot and hand.
4. In the farmyard we could see an ox, a sheep, a cow, and a goose.
5. Does your tooth still ache?
6. This is my friend's study.
7. He keeps his toy in the box.
8. This lady is that gentleman's wife.
9. The child is sitting on the bench.

5. АРТИКЛЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (THE ARTICLE)

Випадки вживання або відсутності артиклів в англійській мові

В англійській мові два артикли – **невизначений (a/an)** та **визначений (the)**. Артикль є ознакою іменника і ставиться або безпосередньо перед іменником, або перед його прикметником.

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ ВИЗНАЧЕНОГО АРТИКЛЯ THE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАД
1	Якщо йдеться про єдиний у світі предмет	The sun is in the sky. Солце знаходиться на небі.
2	Коли йдеться про предмет (або особу), єдину в даній обстановці	The teacher is in the classroom. Учитель у класі. (У даному класі знаходиться лише один учитель)
3	Коли про цей предмет вже згадувалося у розмові чи оповіданні	"I've got a very interesting book," says Mike. "Please show me the book," says Nick. "У мене є цікава книга", - каже Майк. "Покажи мені будь ласка цю книгу", – говорить Нік.
4	Із іменником, перед яким стоїть порядковий чисельник	We are on the fourth floor. Ми на п'ятому поверсі.
5	З іменником, перед яким стоїть прикметник у переважній степені	He is the best student in our group. Він найкращий студент у нашій групі.
6	Якщо йдеться про певну (за контекстом) кількість речовини, наприклад (tea чай, milk молоко, bread хліб и т. п.	Is the milk on the table? Молоко на столі? (тобто саме молоко (у певній упаковці / у певному обсязі і т. д.), що розуміється за контекстом, а не просто молоко як речовина)

7	Перед назвами морів, гірських масивів, островів, річок, пустель, кораблів, готелів, кінотеатрів, театрів; перед словами country за містом, sea море, seaside біля моря, гори mountains (і при узагальненні)	I'm taking a trip to the mountains next week. Наступного тижня я їду у гори. Did you go to the Black Sea or to the Dnieper? Ви їздили на Чорне море чи на Дніпро?
8	Перед іменником в однині, що позначає цілий клас предметів, людей (тобто при узагальненні)	The whale is a mammal, not a fish. Кит - це ссавець, а не риба.
9	Після слів one of один (з), some of деякі (з), many of багато (з), each of кожен (з), most of більшість (з) (часто після слів all все, both of обидва)	Most of the stories are very interesting. Більшість оповідань дуже цікаві. Give me one of the books. Дайте мені одну з цих книг.
10	Перед назвами чотирьох сторін світла	the Northern part of our country – північ нашої країни
11	Перед прізвищем у множині (при позначенні всіх членів сім'ї)	The Petrovs are at home. Петрови вдома.

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ НЕВИЗНАЧЕНОГО АРТИКЛЯ A/AN

№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	При згадці про щось вперше	A man came up to a policeman. Людина підійшла до поліцейського.
2	При узагальненні	A baby deer can stand as soon as it is born. Оленята можуть стояти на ногах відразу після народження.
3	При позначенні невизначеної кількості конкретного предмета	Pass me a piece of bread. Передайте мені (трошки) хліба.

4	Перед назвами професій чи посад	He is a doctor. Він врач.
5	У значенні один перед обчислюваними іменниками, що позначають час	Will you be back in an hour? Ви повернетесь через годину?
6	Перед обчислювальними іменниками в однині, що визначаються словами such, quite, rather, most (у значенні дуже)	He is quite a young man. Він зовсім ще молодий чоловік. It is a most interesting book. Це дуже цікава книга.
N. В.	Артикль an вживається тоді, коли наступне за ним слово починається з голосного звуку: an old woman стара, an honest man чесна людина.	

ВІДСУТНІСТЬ АРТИКЛЯ

№ п/ п	ВИПАДОК	ПРИКЛАД
1	Перед обчислювальними іменниками у множині (у тих випадках, коли в однині слід вживати невизначений артикль)	My father and my uncle are doctors. Мій батько та мій дядько лікарі.
2	При узагальненні (зазвичай використовується множина або незлічений іменник без артикля)	Carrots are my favourite vegetable. Морква – мій улюблений овоч.
3	У виразах з власним іменником у присвійному відмінку	John's coat пальто Джона
4	Перед іменником у функції визначення	guitar lessons уроки гри на гітарі
5	Перед назвами континентів, країн, штатів, міст, вулиць, озер	I've been neither to South Africa nor to North America. Я не був ні у Південній Африці, ні у Північній Америці.

6	Перед незліченними (абстрактними) іменниками	This is important information. Це важлива інформація. I need advice. Мені потрібна порада.
7	У деяких поєднаннях іменника з прийменником, коли все поєднання має характер прислівника. to / at / from school, university, college; to / in / into / from church; in time; at/from home; by car, bus, bicycle, plane, train, metro, boat etc.; for breakfast і т.д.	You can get there in time if you go by train. Ви можете дістатися вчасно, якщо поїдете поїздом.
8	Перед іменами та прізвищами людей	My name is Bond, James Bond. Мене звати Бонд, Джеймс Бонд.

6. ВПРАВИ НА ТЕМУ "АРТІКЛЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ" **(З ВІДПОВІДЯМИ)**

Виконайте наступні вправи, перевірте відповіді

1. Choose the correct variant.

1. ...Smiths have a dog and a cat.
a) ... b) The c) A
2. He knows how to work on ... computer.
a) a b) an c) ...
3. She was the first woman to swim across ... English Channel.
a) a b) ... c) the
4. Go down ... Kingston Street and turn left into Oxford Street.
a) the b) a c) ...
5. I don't like milk in ... tea.
a) ... b) the c) a
6. At the end of... busy day, sleep is the best way to restore your energy.
a) the b) a c) ...
7. We'll go for a walk if ... weather is fine.
a) a b) ... c) the
8. Could you give me ... information I asked for in my letter?
a) the b) ... c) a
9. ...war is a terrible thing.
a) The b) ... c) A

10. I spent ... very interesting holiday in England.

a) the b) a c) ...

2. Fill in the correct article.

1. "Is this your ... friend?" — "No, it isn't my ... friend, it is my sister".

2. I have ... sister. My ... sister is ... teacher. My sister's ... husband is ... pilot.

3. I have no ... car.

4. She has got ... terrible ... headache.

5. They have ... dog and two ... cats.

6. My ... cousin says he is going to be ... manager one ... day.

7. Would you like ... apple?

8. This is ... tree. ... tree is green.

9. I can see three ... children. ... children are playing in ... yard.

10. I have ... car. ... car is white. My ... friend has no ... car.

3. Fill in the articles in the proverbs if necessary.

1. ... apple ... day keeps ... doctor away.

2. ... appetite comes with eating.

3. ... good beginning makes ... good ending.

4. ... bird in ... hand is worth two in ... bush.

5. Among ... blind ... one-eyed man is king.

6. ... brevity is ... soul of wit.

7. ... cat has nine lives.

8. ... charity begins at ... home.

9. ... clothes make ... man.

10. ... curiosity killed ... cat.

Правильні відповіді:

1. Виберіть правильний варіант.

1. b | 2. a | 3. c | 4. c | 5. a | 6. b | 7. c | 8. a | 9. b | 10. b

2. Вставте правильний артикль.

1. "Is this your ... friend?" — "No, it isn't my ... friend, it is my sister".

2. I have a sister. My ... sister is a teacher. My sister's ... husband is a pilot.

3. I have no ... car.

4. She has got a terrible ... headache.

5. They have a dog and two ... cats.

6. My ... cousin says he is going to be a manager one ... day.

7. Would you like an apple?

8. This is a tree. The tree is green.

9. I can see three ... children. The children are playing in the yard.

10. I have a car. The car is white. My ... friend has no ... car.

3. Вставте артиклі в прислів'ях, якщо потрібно.

1. An apple a day keeps the doctor away.

2. The appetite comes with eating.

3. A good beginning makes a good ending.

4. A bird in the hand is worth two in the bush.
5. Among the blind the one-eyed man is king.
6. Brevity is the soul of wit.
7. A cat has nine lives.
8. Charity begins at home.
9. Clothes make the man.
10. Curiosity killed the cat.

7. ЗАЙМЕННИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (THE PRONOUN)

Різні типи займенників англійської мови

Займенник – це частина мови, що вживається в реченні замість іменника або прикметника, рідше - прислівника. Займенник не називає обличчя, ознаку чи предмет, лише адресує нас до нього (вже згаданому раніше): Ann asked Peter a question. **He** answered **her**. Анна запитала Петю. **Він** відповів **їй**.

ОСОБИСТІ, ПРИСВІЙНІ ТА ЗВОРОТНО-ПІДСИЛЮВАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ

ЧИСЛО	ЛЦО	ОСОБИСТІ ЗАЙМЕННИКИ		ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ	ЗВОРОТНО-ПІДСИЛЮВАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ	
		називний відмінок	родовий відмінок давальний відмінок	основна форма	абсолютна форма *	
Однина	1-е	I я	me мене, мені	my мій	mine	myself
	2-е	you ти, ви	you тебе тобі	your твій, ваш	yours	yourself
	3-е (м. р.)	he він	him його, йому	his його	his	himself
	3-е (ж. р.)	she вона	her її, їй	her її	hers	herself
	3-е (неодух.)	it воно, він, вона	it його, йому, її, їй	its його, її	its	Itself

Множина	1-e	we ми	us нас, нам	our наш	ours	ourselves
	2-e	you ви	you вас, вам	your ваш	yours	yourselves
	3-e	they вони	them їх, їм	their їх	theirs	themselve s

* **Абсолютна форма** присвійних займенників перекладається так само, як і основна, і використовується замість визначального іменника, щоб уникнути повторення: This is her pen and this is **mine**. Це її ручка, а це **моя**.

** **Зворотно-підсилювальні займенники** залежно від числа і роду перекладаються: **сам, сама, само** (однина), **самі, самих** (множина), **себе, собі** (однина і множина) тощо.

ЗАЙМЕННИКИ SOME, ANY

Невизначені займенники **some** – деякі і **any** - будь-які служать для позначення невизначеної (невеликої) кількості предметів або речовини.

Some вживається, як правило, в ствердних реченнях перед обчислюваними іменниками у множині і перед нечисленними іменниками, маючи значення кілька, деякі:

I've got **some** interesting books to read. У мене є цікаві книги (= кілька цікавих книг) для читання.

Any вживається, як правило, у питаннях і негативних реченнях:

Have you got **any** interesting books? У вас є цікаві книги?

Some і **any** часто не перекладаються українською мовою (опускаються при перекладі).

ЗАЙМЕННИКИ І ПРИСЛІВНИКИ ПОХІДНІ ВІД SOME, ANY, NO, EVERY

ОСНОВНІ ЗАЙМЕННИКИ	ПОХІДНІ ЗАЙМЕННИКИ			ПОХІДНІ ПРИСЛІВНИКИ
	+thing	+body	+one	+where
Some	something щось, що - небудь, нічто	somebody хтось, хтось- небудь, дехто	someone хтось, хтось- небудь, дехто	somewhere десь, кудись, куди завгодно

Any	Anything що не будь; все, що завгодно	anybody хтось, хто- небудь, кожен, будь-який	anybody хтось, хто- небудь, кожен, будь-який	anyone десь, кудись, куди завгодно
No	Nothing ніщо, нічого	nobody ніхто, нікого	no one ніхто, нікого	nowhere нігде, нікуда
Every	everything все	everybody всі	everyone всі, кожний	everywhere скрізь, всюди,

ЗАЙМЕННИКИ LITTLE, FEW, MUCH, MANY

Займенники **little** і **few** можуть виступати як займенники-прикметники, так і займенники-іменники.

Little і **few** як займенники-прикметники мають значення "мало". **Little**, як і **much**, вживається перед *незліченими* іменниками, а **few**, подібно до, **many**, - перед *зліченими*:

I have very **little** time.
There is very **little** ink in the inkpot.
He has **few** friends.
There were very **few** people there.

У мене дуже **мало** часу.
У чорнильниці дуже **мало**
чорнила.
Он має **мало** друзів.
Там було дуже **мало** людей.

У ствердних реченнях **little** і **few** часто замінюються **not much** і **not many**, якщо вони не визначаються одним з наступних слів: **very, rather, too, so, as, how**.

I haven't got **much** time.
(замість: I've got **little** time)
There aren't **many** French books in our
library.
(замість: There are **few** French books in
our library.)

У мене **мало** часу.
У нашій
бібліотеці **мало** французських
книг.

N. B.

Little вживається також як прикметник зі значенням "маленький, невеликий" і прислівники зі значенням "мало":

I want the **little** box, not the big one. (прикметник)
You rest too **little** (займенник)

Мені потрібна **маленька** коробка, а не велика.
Ви відпочиваєте **замало**.

Little як займенник-іменник вживається зі значенням "мало, небагато", а займенник **few** - зі значенням "небагато":

Little has been said about it.
Many people were invited but **few** came.

Про це сказано **мало**.
Багато народу було запрошено, але **мало** хто прийшов.

Little і **few** можуть вживатися з невизначеним артиклем: **a little** – трохи та **a few** – трохи, кілька:

Please give me **a little** water.
I have **a few** books on this subject.

Дайте мені, будь ласка, трохи води.
Я маю кілька (не багато) книг з цього питання.

A little - небагато і **a few** - небагато, дещо передають значення деяке, хоч і невелика кількість, у той час як **little** і **few** - мало (недостатньо, майже ні):

I've got **little** time.
I've got **a little** time.
He has **few** friends.
He has **a few** friends.

У мене **мало** (недостатньо) часу.
У мене є **трохи** часу.
У нього **мало** (майже немає) друзів.
Він має **кілька** друзів.

N. B.

Невизначений артикль перед **little** і **few** відноситься не до іменника, що визначається цими займенниками, а до самих займенників, з якими він становить смислове ціле: **a little** - небагато, **a few** - небагато, кілька.

Little і **few** можуть вживатися з визначеним артиклем - **the little** зі значенням "невелика кількість", а **the few** - зі значенням "ті кілька, ті небагато":

Nearly the whole cargo of wheat has been unloaded today. **The little** that remains will be unloaded tomorrow morning.

He has read **the few** English books he has.

Майже весь вантаж пшениці був розвантажений сьогодні. Та невелика кількість, яка залишається, буде вивантажена завтра вранці.

Він прочитав кілька англійських книг, які в нього є.

ВЖИВАННЯ ЗАЙМЕННИКІВ З ІМЕННИКАМИ

З ОБЧИСЛЮВАНИМИ	З НЕОБЧИСЛЮВАНИМИ	ПЕРЕКЛАД
Much	Many	багато
Little	Few	мало
a little	a few	небагато

ЗАЙМЕННИК ALL

Займенник **all** виступає як займенник-прикметник, так і як займенник-іменник.

Як займенник-прикметник **all** використовується зі значенням "все" з обчислюваними іменниками у множині і зі значенням "весь, вся, все" з необчислюваними іменниками. Артикль **the**, присвійні та вказівні займенники ставляться після **all**:

All the students have passed the examination.

He spends **all** his free time playing computer games.

Усі студенти склали іспит.

Він проводить **весь** свій вільний час, граючи в комп'ютерні ігри.

N. B.

Перед обчислюваними іменниками в однині **all** зазвичай замінюється **the whole**:

The whole house was destroyed by fire.

Весь будинок було знищено пожежею.

Зі словами **morning, day, night** та іншими позначеннями часу використовується як **all**, так і **the whole. all (the) morning, the whole morning; all (the) day, the whole day** тощо.

All може визначати іменник як з артиклем **the**, так і без артикля. Це питання вирішується виходячи з загальних правил вживання артикля, незалежно від наявності **all**:

I have read **all** the books you gave me. Я прочитав **усі** книги, які ви мені дали.

I have got **all** the information I want. Я отримав **усі** відомості, які мені потрібні.

All plants require water. **Всі** рослини потребують води.

All financial documents must be signed by the Chief Accountant. **Усі** фінансові документи мають бути підписані головним бухгалтером.

Як займенник-іменник **all** використовується зі значенням "**усі, все**":

All said the same thing. **Усі** сказали те саме.

I know **all**. Я знаю **все**.

All (всі) часто використовується в поєднанні з займенниками **we, you, they**: **We all** - ми всі, **you all** - ви всі, **they all** - вони всі:

We **all** know it. Ми **всі** це знаємо.

They **all** went there. Вони **всі** рушили туди.

Коли присудок виражений складною дієслівною формою або поєднанням модального дієслова з інфінітивом, **all** ставиться після допоміжного або модального дієслова, а не після займенників **we, you, they**:

We have **all** read this article. Ми **всі** читали цю статтю.

You must **all** go there. Ви **всі** маєте піти туди.

Якщо є два допоміжні дієслова, **all** стоїть після першого з них:

We have **all** been informed about it. Нас **усіх** повідомили про це.

All слідує за дієсловом **to be**, коли воно стоїть у простій формі:

They are **all** here. Вони **всі** тут.

We are **all** glad to see you. Ми **всі** раді вас бачити.

Поєднання **we all, you all, they all** рівні за значенням поєднанням **all of us, all of you, all of them**: **We all** know it. **All of us** know it. Вони **всі** будуть. = **Всі** вони бувають.

Замість **all** у значенні "**всі**" частіше вживається **everybody** або **everyone**, а замість **all (все)** - **everything**.

Коли **all** в значенні "**всі**" виступає в ролі підмета, дієслово ставиться в множині, в той час як після **everybody (всі)** дієслово стоїть в однині:

All were of the same opinion on this question.

Усі були однієї думки з цього питання.

Everybody was of the same opinion on this question.

Після **all** і **everything** у значенні "**все**" дієслово стоїть в однині:

All is ready.

Все готово.

Everything is ready.

<p>N. B.</p>	<p>Українському все що відповідає в англійській мові all that або everything that, а ні all (everything) what (поширена помилка):</p> <p>That's all that I want. Це все що мені потрібно. I told him everything that I knew. Я розповів йому все, що знав.</p> <p>Причому, that зазвичай опускається: That's all I want. I told him everything I knew.</p>
<p>N. B.</p>	<p>Українському все, що відповідає в англійській мові all that або everything that, а не all (everything) what (поширена помилка):</p> <p>That's all that I want. Це все що мені потрібно. I told him everything that I knew. Я розповів йому все, що знав.</p> <p>Причому, що зазвичай опускається: That's all I want. I told him everything I knew.</p>

ЗАЙМЕННИК BOTH

Займенник **both** (обидва) використовується як займенник-прикметник і займенник-іменник.

У першому випадку іменник може бути як без артикля, так і з артиклем **the**, який ставиться після **both**. Присвійний або вказівний займенник також слідує за **both**:

Both (the) brothers live in Odessa.

Обидва брати живуть в Одесі.

Both my daughters are married.

Мої **обидві** доньки одружені.

Both these factories were built in 1976.

Обидва заводи були побудовані в 1976 році.

У другому випадку **both** виступає як займенник-іменник

He gave me two magazines yesterday;
I have read **both**.

Він мені дав учора два журнали;
я прочитав **обидва**.

both часто вживається у поєднанні з займенниками **we, you, they**:
we both ми **обидва**, **you both** ви **обидва**, **they both** вони **обоє**:

We **both** participated in this work.
They **both** graduated from the
University last year.

Ми **обидва** брали участь у цій
роботі.
Вони **обоє** закінчили університет
минулого року.

Коли присудок виражений складною дієслівною формою або поєднанням модального дієслова з інфінітивом, **both** стоїть після допоміжного або модального дієслова, а не після займенників **we, you, they**:

They have **both** gone to the
Caucasus.
We must **both** go there.

Вони **обидва** поїхали на Кавказ.
Ми **обидва** маємо піти туди.

Якщо є два допоміжні дієслова, **both** ставиться після першого з них:

We have **both** been informed about
it.

Нас **обох** повідомили про це.

Both стоїть після дієслова **to be**, коли це дієслово вжито і в простій формі множини (**are, were**):

You are **both** right.
They were **both** there.

Ви **обидва** маєте рацію.
Вони **обидва** там.

Поєднання **we both, you both, they both** рівні за значенням поєднанням **both of us, both of you, both of them**:

We **both** participated in this work.

Ми **обидва** брали участь у цій
роботі.

=
Both of us participated in this work.

Вони **обоє** закінчили університет
в минулому році.

They **both** graduated from the
University last year. = **Both of
them** graduated from the University
last year.

Коли **both** є підметом речення, дієслово ставиться у множині:

You have given me two
examples; **both** are correct.

Ви дали мені два приклади;
обидва правильні

У негативних реченнях замість **both** використовується займенник **neither**:

Neither of them recognized me.

Вони **обоє** мене не впізнали.

N. B.	Слід звернути увагу на переклад сполучника both... and (как... так и, и... и):	
	both Peter and Mary were there. The coat is both good and cheap.	Як Петро, так і Марія були там. Пальто і гарне, і дешево.

ЗАЙМЕННИКИ EITHER ТА NEITHER

Займенник **either** відноситься до двох осіб або предметів і вживається зі значенням **той чи інший, один з двох, кожен з двох**.

Either виступає як займенник-прикметник, так і займенник-іменник.

Як займенник-прикметник **either** ставиться перед обчислюваним іменником в однині. Будучи визначником іменника, **either** виключає вживання артикля перед іменником, до якого належить:

You may go by **either** road.

Можете йти **тією чи іншою** дорогою (будь-який з двох).

Take **either** book. I don't mind which.

Візьміть **одну із цих** (двох) книг.
Мені байдуже яку.

Коли **either** виступає як займенник-іменник, за ним часто слідує прийменник **of**:

Here are two dictionaries; you may take **either** (of them).

Ось два словники; ви можете взяти **будь-який** (з них).

Either вживається також зі значенням **і той і інший, обидва, кожен (з двох)**:

There were chairs on **either** side of the table.

З того й іншого (з кожного) боку столу стояли стільці.

There were many fine houses on **either** bank of the river.

На тому та іншому березі річки було багато гарних будинків.

Коли **either** є підметом речення, дієслово ставиться в однині:

Either of the examples is correct.

І той і інший приклад вірний (обидва приклади вірні).

Займенник **neither** (ні той, ні інший) є негативною формою займенника **either**:

We accepted **neither** offer.
Neither of the statements is true.

Ми не прийняли **ні тієї, ні іншої** пропозиції.

Ні та, ні інша заява не є правильною.

ПРИМІТКИ		
№ п/п	ПРИМІТКИ	ПРИКЛАД
1	Either використовується в негативних реченнях як прислівники зі значенням "також".	I haven't seen him either . Я його також не бачив.
2	Neither виступає як прислівник в обороті типу: Neither do I. Я також .	He hasn't seen this film yet. Neither have I. Він ще не бачив цього фільму. - Я теж .
3	Either... or (чи... чи) и neither... nor (ні... ні). є сполучниками	He is either in Kiev or in Odessa now. Він знаходиться тепер або у Києві або в Одесі . Neither my wife nor I liked this story. Ця розповідь не сподобалася ні мені, ні моїй дружині

ЗАЙМЕННИКИ EACH TA EVERY

Займенник **each** ("кожен") використовується по відношенню до обмеженої кількості осіб або предметів і може виступати як займенник-прикметник, так і як займенник-іменник.

Як займенник-прикметник **each** ставиться перед обчислюваним іменником в однині. Будучи визначником іменника, **each** виключає вживання артикля перед іменником, до якого належить:

There are new houses on **each** side of the street.

На **кожному** боці вулиці є нові будинки.

Each student in our group has a Ukrainian-English dictionary.

Кожен студент нашої групи має українсько-англійський словник.

Коли **each** вживається як займенник-іменник, за ним часто слідує прийменник **of**:

There were four students in the room, and I gave a ticket to **each** (of them).

У кімнаті було чотири студенти, і я дав квиток **кожному** (з них).

Each of us received a ticket to the concert.

Кожен із нас отримав квиток на концерт.

N. B.	Each у поєднанні з займенником other утворює взаємний займенник each other - "один одного".
--------------	--

	They see each other very often. Вони часто зустрічаються (бачать один одного).
--	---

Займенник **every** ("кожен, всякий"), на відміну від **each** використовується у тому випадку, коли немає на увазі обмежену кількість осіб або предметів. Як займенник-прикметник **every** ставиться перед обчислюваним іменником в однині. Будучи визначником іменника, **every** виключає вживання артикля перед іменником, до якого належить:

Every big plant in Ukraine has its polyclinic.
I see him **every** day.

Кожен великий завод в Україні має свою поліклініку.
Я бачу його **щодня**.

Українське висловлювання **кожен з нас** (вас, них) може бути перекладено англійською за допомогою "**every**". І тут використовується займенник **each** чи **everyone**: **each of us (you, them), everyone of us (you, them)**. **Every** у поєднанні з **body, one i thing** утворює займенники **everybody, everyone** - "кожен, всякий, всі" і **everything** "все".

Everybody, everyone i everything виступають тільки як займенник-іменник і служать у реченні підметом або доповненням. Коли **everybody, everyone i everything** служать у реченні підметом, дієслово ставиться в однині:

Everybody (everyone) is here.
Everything is ready.
I saw **everybody (everyone)** there.
He told me **everything** about it.

Усі тут.
Все готово.
Я бачив **усіх** там.
Він розповів мені **все** про це.

N. B.		Every в поєднанні з where утворює прислівник everywhere - "скрізь". You can get this book everywhere . Ви можете дістати цю книгу скрізь .		
	+thing	+body	+one	+where
Every	Everything Все	everybody всі	everyone всі, кожний	everywhere скрізь, всюди,

ЗАЙМЕННИК OTHER

Займенник **other** ("інший, інші") може виступати як займенник-прикметник, так і займенник-іменник.

Як займенник-прикметник **other** ставиться перед іменниками в однині або в множині. Перед **other**, як перед будь-яким прикметником, що

визначає іменник, може стояти невизначений або визначений артикль. Артикль може і бути відсутнім, відповідно до правил вживання артиклів. Невизначений артикль **an** пишеться разом з **other**, утворюючи займенник **another**:

Give me another example.	Дайте мені інший приклад.
The house is on <u>the</u> other side of the street.	Будинок знаходиться на іншому боці вулиці.
Where are <u>the</u> other books that I gave you?	Де інші книги, які я вам дав?
He has other intentions.	Він має інші наміри.

Після **other** може стояти невизначений займенник **one**, щоб уникнути повторення раніше згаданого іменника:

This is not a very good example; I want another one .	Це не дуже добрий приклад; мені потрібний інший .
--	--

Як займенник-іменник замість іменника в однині з невизначеним артиклем використовується **another**, а замість іменника з визначеним артиклем – **the other**. При заміні іменника у множині, **other** приймає закінчення **-s** – **others** і вживається з певним артиклем або зовсім без артикля:

I have given you one example; now I will give you another .	Я дав вам один приклад, тепер я дам вам інший .
There is only one glove on the table. Where is the other ?	На столі лише одна рукавичка. Де інша ?
I took this book because there were no others on this subject.	Я взяв цю книгу, бо не було інших із цього питання.

N. B.	Other входить до складу взаємних займенників each other і one another – "один одного".
--------------	---

Займенник **one** використовується як займенник-іменник для позначення невизначеної особи в реченнях, що відповідають невизначено-особистим реченням в українській мові. **One** у цьому випадку служить підметом:

One never knows what his answer may be.	Ніколи не знаєш, що він відповість.
One should be careful when crossing the street.	Слід бути обережним під час переходу через вулицю.

One часто поєднується з модальними дієсловами **must, should, ought, can, may**. В українській мові таким поєднанням відповідають слова **треба, потрібно, слід, можна**:

One <u>must</u> observe...	Потрібно дотримуватися...
-----------------------------------	----------------------------------

One should take into consideration...

Слід взяти до уваги...

One can find...

Можна знайти...

One має також форму присвійного відмінка — **one's**:

One must always keep **one's** word.

Потрібно завжди тримати **своє** слово..

One вживається щоб уникнути повторення раніше згаданого обчислювального іменника в однині, коли його варто було б повторити з невизначеним артиклем:

I haven't got a dictionary. I must buy **one** (= a dictionary).

Я не маю словника. Я маю **його** купити (словник).

One замінює собою іменник в однині, коли його варто було б повторити з визначеним артиклем, за наявності індивідуалізуючого визначення. У цьому випадку перед **one** стоїть артикль **the**. **The one** має значення "**той, та, то**":

This book is more interesting than **the one** we read last week.

Ця книга цікавіша **за ту**, яку ми читали минулого тижня.

One використовується після прикметників для заміни раніше згаданого іменника, щоб уникнути повторення. При цьому для заміни обчислюваного іменника в однині служить **one**, а для заміни іменника в множині - **ones**:

This is a black pencil and that is a red **one**.

Це чорний олівець, а червоний. Ці ящики надто малі; нам потрібні великі (ящики).

These cases are too small; we need some bigger **ones**.

<p>Після these та those займенник ones опускається:</p>	<p>Після these та those займенник ones опускається:</p>
--	--

One ставиться після займенників **this, that, which, another, the other** для заміни раніше згаданого іменника в однині:

This player is better than that **one**.
I don't like this pen. Give me another **one**.

Цей програвач кращий за той.
Мені не подобається ця ручка.
Дайте мені іншу.

Here are two books. Which **one** would you like?

Ось дві книжки. Яку б Ви хотіли?

Після цих займенників **one**, однак, може і опускатися:

This player is better than that.

Цей програвач кращий за того.
Мені не подобається ця ручка.

I don't like this pen. Give me another.

Дайте мені іншу.

Іменник у множині замінюється займенником **ones**, який ставиться після **which**:

Here are some books. Which ones would you like?

Ось кілька книжок. Які Ви хочете?

Після **these** та **those** займенник **ones** опускається:

These players are better than **those**.

Ці програвачі кращі за ті.

Ones не використовується також після **other**; іменник у множині замінює форма **others**:

I like this pen, but I don't like **the others**.

Мені подобається ця ручка, але мені не подобаються **інші**.

One іноді слід за **the first, the next, the last**:

One не вживається після присвійних займенників **my, his, her, our, your, their**, за якими завжди слідувати іменник. Якщо ж іменник не згадується, то присвійний займенник має абсолютну форму - **mine, his, hers, ours, yours, theirs**:

This isn't my pencil, mine is blue.

Это не мой карандаш, мой – синий.

One не вживається після іменників у присвійному відмінку:

My pen isn't very good. Kate's is much better.

Моя ручка не дуже гарна. Катина набагато краща.

РІЗНІ ТИПИ ЗАЙМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

РІЗНІ ТИПИ ЗАЙМЕННИКІВ		
ТИП ЗАЙМЕННИКІВ	ПРИКЛАД	ОСОБЛИВОСТ І ВЖИВАННЯ
ВКАЗІВНІ	this той, та, це, these ті, that той, та, то, those те, it це, same , such такий, такий же	НІ
ПИТАЛЬНІ	who хто, whom кого, кому, whose чей, which которий, what что, какой, какая, какие, какое	У питальних реченнях

ВІД'ЄМНІ	no ні один, ніякий, nobody ніхто, нікого, no one ніхто, нікого, none ні один, nothing ніщо, нічого	У від'ємних реченнях
ВІДНОСНІ	who хто, whom кому, кого, whose чей, which которий, that которий	Для зв'язку визначальних придаткових речень з головним
СПОЛУЧНІ	who хто, whom кому, кого, whose чій, which котрий, what що	У додаткових та інших іменних придаткових
ВЗАЄМНІ	each other, one another один одного	НІ
НЕВИЗНАЧЕНІ	some, any, every та їх похідних, all всі, both обидва, each кожен, other другий, ще, another інший, ще один, one будь-який	НІ

8. ВПРАВИ НА ТЕМУ "ЗАЙМЕННИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ" **(З ВІДПОВІДЯМИ)**

1. Fill the gaps with personal or reflexive pronouns.

- 1 . He is quit right, I agree with ... completely.
- 2 . I looked at ... in the mirror and left the house in a very good mood.
- 3 . “Who is it?” — “It’s ... may I come in?”
- 4 . Mr. Lloyds is very fat ... weighs over a hundred kilos?
- 5 introduced his wife to the quests.
- 6 . Where shall ... meet, Bob?
- 7 . James took the book and opened
- 8 . We don’t dress ... for dinner here.
- 9 . I taught ... to play the quitar.
- 10 . Selfish people only care about ...

2. Put “some”, “any” or “no”.

- 1 . He does his homework without ... difficulty.
- 2 . This yeas all the apples are red, we are going out this morning to pick ...
- 3 . I’d like ... water, please.
- 4 . There weren’t ... tomatoes left.

- 5 . I won't go with you. I have ... free time.
- 6 . There aren't ... students at the moment.
- 7 . Sorry, I have ... matches.
- 8 . Do you have ... money?
- 9 . The box was empty. There was apples in it.
- 10 . Pour me ... milk, please.

3. Translate the sentences into English.

- 1 . Вона нічого не сказала.
- 2 . Він подивився на неї з подивом.
- 3 . Вона не схотіла піти з ним.
- 4 . Я попросив його налити трохи молока.
- 5 . Коли йому було три роки, він міг сам одягатися.
- 6 . Вибачте, але я не маю часу.
- 7 . Яка гарна картина! Вона твоя?
- 8 . Візьми свою чашку. Ця чашка моя.
- 9 . Його думка відрізняється від моєї.
- 10 . Сьогодні ввечері прийде хтось?

4. Complete the sentences using possessive pronouns (my, your, his, her, our, their).

- 1 . I left ... car in the garage.
- 2 . Mary hung ... coat on the peg.
- 3 . Jack had ... hair cut.
- 4 . Neil and David ate ... supper.
- 5 . I hope you enjoy ... holiday.
- 6 . We'll invite you round to ... house sometime and complete these by addig a possessive with own.
- 7 . You must make up ... own mind.
- 8 . The children had to cook ... own supper.
- 9 . Bill borrowed Jenny's car ... own can was being repaired.
- 10 . I'll bring ... own sheets and towels.
- 11 . Every dog had ... own special basket to sleep in.
- 12 . You should do ... own washing up.

Правильні відповіді:

1. Заповніть пропуски особистими або зворотними займенниками.

1. him | 2. myself | 3. me | 4. he | 5. he | 6. we | 7. it | 8. ourselves | 9. myself |
10. themselves

2. Поставте "some", "any" или "no".

1. any | 2. some | 3. some | 4. any | 5. no | 6. any | 7. no | 8. any | 9. no | 10. some

3. Перекладіть речення англійською мовою.

1. She said nothing.
2. He looked at her with surprise.

3. She didn't want to go with him.
4. I asked him to pour some milk.
5. When he was 3 years old, he could dress him self.
6. Sorry, but I don't have any time.
7. What a nice picture! Is it yours?
8. Take your cup. This one is mine.
9. His opinion differs from mine.
10. Will anybody come tonight?

4. Закінчіть речення, використовуючи присвійні займенники (my, your, his, her, our, their).

1. my | 2. her | 3. his | 4. their | 5. your | 6. our | 7. their | 8. their | 9. his | 10. my | 11. its | 12. your

9. ЧИСЛІВНИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (ІМ'Я ЧИСЛІВНЕ)
- THE NUMERAL

Числівним іменем називається частина мови, яка позначає кількість або порядок предметів.

Числівні діляться на кількісні (Cardinal Numerals) і порядкові (Ordinal Numerals).

Кількісні числівні позначають кількість предметів та відповідають на запитання how many? скільки? Наприклад: **one** один, **two** два, **three** три и т. д.

Порядкові числівники позначають порядок предметів і відповідають питання which? Котрий? Наприклад: **first** перший, **second** другий, **third** третій і т.д.

КІЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНІ			
ПРОСТІ			СКЛАДОВІ
0 – 12	13 - 19 (+teen)	20 - 90 (+ty), 100, 1000, 1000000	1. Складові числівні (від 20 до 100 утворюються так само, як і в українській мові: 25 - twenty-five, 93 - ninety-three. 2. У складових числівних після 100 перед десятками, а якщо їх нема, то перед одиницями,
0 — zero	13 — thirteen	20 — twenty	
1 — one	14 — fourteen	30 — thirty	
2 — two	15 — fifteen	40 — forty	
3 — three	16 — sixteen	50 — fifty	
4 — four	17 —	60 — sixty	
5 — five	seventeen	70 — seventy	
6 — six	18 — eighteen	80 — eighty	
7 — seven	19 — nineteen	90 — ninety	
8 — eight		100 — one (a) hundred	
9 — nine		1,000 — one (a) thousand	
10 — ten			

11 — eleven 12 — twelve		1,000,000 — one (a) million 1,000,000,000 — a (one) milliard (в Англії); a (one) billion (в США)	ставиться сполучник and : 375 (three hundred and seventy-five), 2941 (two thousand nine hundred and forty-one)
----------------------------	--	---	---

N. В.	Числівні hundred, thousand, million не набувають закінчення s як показник множини, проте якщо ці слова виконують функцію іменників, тобто перед ними немає чисельного (а після них зазвичай стоїть прийменник of), то у множині додається s: hundreds of people сотні людей, thousands of words тисячі слів.
-------	--

10. ПОЗНАЧЕННЯ ДАТ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДАТИ

При читанні позначення року називають два двозначні числа, що відповідають двом першим і двом останнім цифрам позначення:

ЧИТАННЯ ПОЗНАЧЕННЯ РОКУ	
ПИШЕТЬСЯ	ЧИТАЄТЬСЯ
1612	sixteen twelve
1812	eighteen twelve
1941	nineteen forty-one
1960	nineteen sixty
1900	nineteen hundred
1905	nineteen o [əu] five
У такому читанні слово year рік не додається: Shevchenko was born one thousand eight hundred and fourteen. Шевченко народився 1814 року	
Роки можуть читатися і по-іншому: 1754 - the year seventeen hundred and fifty-four. Таке читання іноді зустрічається у документах.	
N.В.	2000 рік — the year two thousand Починаючи з 2001, роки читаються як кількісні числівники: 2007 — two thousand (and) seven

Починаючи з 2010 року, все частіше зустрічається читання року як двох чисел:
 2014 - **twenty fourteen**, 2020 - **twenty twenty**
 Так, наприклад, 2013 можна прочитати як **(the year) two thousand (and) thirteen**, або **twenty thirteen**.

ПОЗНАЧЕННЯ І ЧИТАННЯ ДАТ		
ПИШЕТЬСЯ	ЧИТАЄТЬСЯ	ПЕРЕКЛАД
25th July, 1976	The twenty-fifth of July, nineteen seventy-six; July the twenty-fifth, nineteen seventy-six	25 липня 1976 року
July 25 (25th), 1976		
25 July 1976		

11. ВПРАВИ НА ТЕМУ "ЧИСЛІВНИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ" (З ВІДПОВІДЯМИ)

1. Write the following cardinal numerals with letters and make the corresponding ordinal numerals.

1; 2; 3; 4; 5; 11; 12; 14; 15; 21; 25; 28; 30; 52; 67; 74; 83; 99; 100.

2. Write it in English.

1. 245; 533; 816.

2. 3,562; 7,324.

3. Сто книг; сотня сторінок; сотні людей.

4. Тисяча машин; тисячі людей; мільйон книг.

5. $2+3=5$; $7-4=3$; $3 \times 5=15$; $10:2=5$.

6. 1 січня; 8 березня .

7. Глава 5; автобус 6.

8. 3.45; 8.099. $2/3$; $4/5$.

Правильні відповіді:

1. Напишіть наступні кількісні числівники і утворіть відповідні порядкові числівники:

One, two, three, four, five, eleven, twelve, fourteen, fifteen, twenty-one, twenty-five, twenty-eight, thirty, fifty-two, sixty-seven, seventy-four, eighty-three, ninety-nine, one hundred; First, second, third, fourth, fifth, eleventh, twelfth, fourteenth, fifteenth, twenty- first, twenty-fifth, twenty-eighth, thirtieth, fifty-second, sixty-seventh, seventy-fourth, eighty-third, ninety-ninth, one hundredth.

2. Напишіть англійською

1. two hundred and forty-five, five hundred and thirty-three, eight hundred and sixteen.
2. three thousand five hundred and sixty-two, seven thousand three hundred and twenty-four.
3. one hundred books, a hundred (of) pages, hundreds of people
4. one thousand cars (a thousand cars), thousands of people, millions of books.
5. two and three is five (two plus three equals five), seven minus four is three, three multiplied by five is fifteen, ten divided by two is five.
6. The 1st of January (1 January, January 1 — The first of January, January the first), the 8th of March (8 March, March 8 — The eighth of March, March the eighth).
7. Chapter five, bus six.
8. Three point four five, eight point zero nine.
9. Two thirds, four fifths.

12. ПРИКМЕТНИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (THE ADJECTIVE)

Прикметником називається частина мови, яка позначає ознаку предмета і відповідає на питання *what? який?*

Наприклад: red *червоний*, good *гарний*, interesting, цікавий

Прикметники в англійській мові не змінюються ні за родами, ні за числами, ні за відмінками:

a young man молодий чоловік,

a young woman молода, жінка,

молоді люди молоді люди,

with a young man з молодого людиною.

Вони можуть змінюватися тільки за ступенями порівняння: long, longer, longest довгий, довший, найдовший.

Прикметники бувають прості та похідні.

Прості прикметники не мають у своєму складі ні префіксів, ні суфіксів: big великий, short короткий, black чорний, red червоний.

Похідні прикметники включають до свого складу суфікси або префікси, або водночас і ті й інші: natural природний, incorrect неправильний, unnatural неприродний.

Найбільш характерними суфіксами прикметників є:

-ful: useful корисний, doubtful сумнівний;

-less: helpless безпорадний, useless безкорисний;

-ous: знаменитий знаменитий, dangerous небезпечний;

-al: formal формальний, central центральний;

-able, -ible: eatable їстівний, accessible наявний.

До найпоширеніших префіксів прикметників належать:

un-: unhappy нещасний, unequal нерівний;

in-: incomplete неповний, indifferent байдужий.

Деякі прикметники є складовими і утворюються з двох слів, що позначають одне поняття: **dark-blue** темно-синій, **snow-white** білосніжний.

У реченні прикметники використовуються у функції визначення і функції іменної частини складового присудка:

The Large Box is on the table. Велика коробка на столі.

The box is large. Коробка велика. (іменна частина складового присудка)

ПЕРЕХІД ПРИКМЕТНИКА В ІМЕННИК

Деякі прикметники в англійській мові, як і в українській, можуть виступати у значенні іменників. Зі значенням множини, позначаючи всіх осіб або групу осіб, які мають дану ознаку, вони не приймають закінчення -s і вживаються з визначеним артиклем:

<i>There are special schools for the blind in our country.</i>	У нашій країні є спеціальні школи для сліпих.
<i>Immediate help was rendered to the sick.</i>	Хворим було надано негайну допомогу.

N. В.	Для позначення однієї особи або кількох окремих осіб використовується поєднання прикметника з одним із іменників: man, men; woman, women; person, persons; people і т. д.: a blind man сліпий; a blind woman сліпа; two blind persons двоє сліпих; a poor man бідняк; two poor men два бідняки.
-------	---

a Ukrainian	<i>українець</i>	two Ukrainians	два українця
a Bulgarian	<i>болгарин</i>	three Bulgarians	три болгарина
a German	<i>німець</i>	two Germans	два німця
a Norwegian	<i>норвежець</i>	two Norwegians	два норвежця
an American	<i>американець</i>	two Americans	два американця

У множині такі іменники можуть означати цю націю загалом. І тут перед ними стоїть визначений артикль:

the Ukrainians	українці
the Bulgarian	болгари
the German	німці
the Norwegian	норвежці
the American	американці

Прикметники, що закінчуються **-se** і **-ss** (**Chinese** китайський, **Swiss** швейцарський і т. д.), перетворюючись на іменники, вживаються зі

значенням як однини, так і множини. У множині вони не приймають закінчення **-s**. Вони можуть означати також цю націю загалом. І тут перед ними стоїть визначений артикль:

a Chinese *китаєць* two Chinese *два китаїця* the Chinese *китаїці*
 a Japanese *японець* two Japanese *два японця* the Japanese *японці*
 a Swiss *швейцарець* two Swiss *два швейцарця* the Swiss *швейцарці*

Прикметники, що закінчуються **-sh** і **-ch** (**English** англійська, **French** французька і т. д.), перетворюючись на іменники, вживаються зі значенням множини для позначення цієї нації в цілому. Перед ними в цьому випадку стоїть визначений артикль:

the French *французи*, **the English** *англійці*, **the Scotch** *шотландці*, **the Dutch** *голландці*, **the Spanish** *іспанці*.

	<i>Коли не йдеться про націю в цілому, вживаються складові іменники, утворені з даного прикметника і іменників:</i> man, woman, men, women		
N. B.	an Englishman <i>англійць</i>	an Englishwoman <i>англійка</i>	two Englishmen <i>два англійця</i>
	a Frenchman <i>француз</i>	a Frenchwoman <i>французженка</i>	three Frenchwomen <i>три французженки</i>
	a Scotchman <i>шотландець</i>	a Scotchwoman <i>шотландка</i>	two Scotchmen <i>два шотландця</i>
	a Dutchman <i>голландець</i>	a Dutchwoman <i>голландка</i>	two Dutchmen <i>два голландця</i>
	<i>Але: a Spaniard іспанець, іспанка; two Spaniards два іспанця.</i>		

МІСЦЕ ПРИКМЕТНИКА У РЕЧЕННІ

Прикметник у функції визначення стоїть перед іменником, до якого він відноситься, а у функції іменної частини складового присудка - після дієслова-зв'язку:

I have bought a red pencil. *Я купив червоний олівець*

The pencil is red. *Олівець червоний*

Коли іменник визначається двома або більше прикметниками, ті з них, які більш тісно пов'язані за змістом із іменником, ставляться ближче до нього:

It was a cold autumn day.

Був холодний осінній день.

He is a clever young man.

Він розумний юнак.

She put on a new black woollen dress.

Вона одягла нову чорну вовняну сукню.

Деякі прикметники, що закінчуються на **-able**, **-ible**, можуть як передувати іменнику, так і слідувати за ним:

The goods were shipped by the first available steamer (by the first steamer available).

Товари були відвантажені першим пароплавом, який був у розпорядженні..

Прикметник enough може стояти як перед іменником, так і після нього:

We have enough time.

У нас достатньо часу.

We have time enough.

СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ І ПРИСЛІВНИКІВ

Якісні прикметники і прислівники способу дії в англійській мові, так само як і в українській, мають три ступені порівняння: позитивну, порівняльну та чудову. Односкладові прикметники та прислівники, а також двоскладові, що закінчуються **-y**, **-e**, **-er**, **-ow**, утворюють порівняльний ступінь шляхом додавання до позитивного ступеня суфікса **-er**, а чудовий ступінь - за допомогою суфікса **-est**.

УТВОРЕННЯ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СУФІКСІВ		
Позитивний ступінь	Порівняльна ступінь	Чудова ступінь
small <i>маленький</i>	smaller <i>менший</i>	smallest <i>найменший</i>
easy <i>легкий</i>	easier <i>легше</i>	easiest <i>самий легкий</i>

ОРФОГРАФІЧНІ ЗМІНИ ПРИ УТВОРЕННІ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СУФІКСІВ -ER I -EST		
№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	<i>Якщо прикметник або прислівник позитивного ступеня закінчується на нечитану букву -e, то при додаванні -er і -est ця літера опускається</i>	<i>large — великий larger — більше largest — найбільш великий</i>
2	<i>Якщо прикметник або прислівник закінчується на приголосну літеру з попереднім коротким ударним звуком, то кінцева приголосна літера подвоюється</i>	<i>hot — гарячий hotter — гарячіше hottest — найбільш гарячий</i>
3	<i>Якщо прикметник або прислівник закінчується на -y з попередньою</i>	<i>busy — зайнятий busier — більш зайнятий</i>

	<i>приголосною літерою, то при утворенні порівняльного і чудового ступеня -у змінюється на -і-</i>	<i>busiest –найбільш зайнятий</i>
4	<i>Якщо ж -у передує голосна, то -у залишається без зміни</i>	<i>grey — сірий greyer — сіріше greyest – найбільш сірий</i>

Багатоскладові прикметники та прислівники, а також більшість двоскладових (крім тих, що закінчуються на **-у, -е, -er, -ow**) утворюють порівняльний ступінь за допомогою слова **more** більше, а чудовий ступінь - за допомогою слова **most** самий, найбільш, які ставляться перед прикметником або прислівником у формі позитивного ступеня.

УТВОРЕННЯ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СЛІВ *MORE I MOST*

Позитивна Ступінь	Порівняльна Ступінь	Чудова Ступінь
<i>interesting – цікавий</i>	<i>more interesting – більш цікавий</i>	<i>most interesting – найбільш цікавий</i>
<i>easily – легко</i>	<i>more easily – легше</i>	<i>most easily- найлегший</i>
<i>active – активний</i>	<i>more active – більш активний</i>	<i>most active – найактивніший</i>

Крім того, існує ряд прикметників та прислівників, які утворюють ступені порівняння з інших коренів.

ВИКЛЮЧЕННЯ

ПОЗИТИВНА СТУПЕНЬ	ПОРІВНЯЛЬНА СТУПЕНЬ	ЧУДОВА СТУПЕНЬ
<i>good добрий well добре</i>	<i>better краще</i>	<i>best найкращий, краще за все</i>
<i>bad поганий badly* погано</i>	<i>worse гірше</i>	<i>worst самий поганий, гірше за все</i>
<i>little маленький little мало</i>	<i>less менше</i>	<i>least найменший, менше за все</i>
<i>many багато much багато</i>	<i>more більше</i>	<i>most найбільший, більше за все</i>

far <i>далекий</i>	farther <i>дальше</i> (за відстанню), further <i>більш</i> <i>віддалений</i> (за часом)	Farthest <i>найдальший</i> (за відстанню), furthest <i>найдальший</i> (за часом)
far <i>далеко</i>		

* Інші прислівники, що закінчуються *-ly*, утворюють ступеня порівняння за допомогою слів *more* і *most*, наприклад: *correctly* правильно - *more correctly* більш правильно - *most correctly* правильніше за все.

ПРИМІТКИ		
№ п/п	ПРИМІТКА	ПРИКЛАД
1	Іменник з визначенням, вираженим прикметником у чудовій ступені, вживається з визначеним артиклем, якщо за змістом не потрібен будь-який займенник	<i>Kyiv is the largest city in our country.</i> Київ - найбільше місто в нашій країні. <i>My best friend lives in Odessa.</i> Мій кращий друг живе в Одесі.
2	Визначений артикль зберігається перед чудовим ступенем і в тому випадку, коли іменник не згадано (тобто воно мається на увазі)	<i>The Kyiv underground is the biggest in in our country.</i> Київське метро — саме велике в нашій країні.
3	При порівнянні двох предметів нерівної якості завжди вживається сполучник <i>than</i> - <i>чим</i> , який слідує за прикметником або прислівником в порівняльному ступеню (в українській мові він може опускатися)	<i>My son is ounger than yours.</i> Мій син молодший за вашого (-ніж ваш).
4	При порівнянні рівних якостей двох предметів використовується парний союз <i>as... as</i> такий самий..., як... Прикметник або прислівник при цьому стоїть в позитивному ступеню	<i>He is as old as my grandfather.</i> Йому стільки ж років, як моєму дідові. (Він такий самий старий, як мій дід.)
5	При запереченні рівності якостей двох предметів використовується парний союз <i>not so... as</i> не такий..., як... Прикметник або прислівник при цьому стоїть в позитивному ступені	<i>Your house is not so big as ours.</i> Ваш будинок не такий великий, як наш.

6	<i>Most (of)</i> з наступним іменником перекладається словами більшість, більша частина	<i>Most students speak English well.</i> Більшість студентів розмовляє англійською добре.
7	Англійське речення, дві частини якого (розділені комою) починаються з прикметника або прислівника з порівняльним ступенем з визначеним артиклем перед ним, перекладається українською мовою за допомогою сполучника чим..., тим...	<i>The more we read, the more we know.</i> Чим більше ми читаємо, тим більше ми знаємо.

ПОВТОРЕННЯ І ДОПОВНЕННЯ ТЕМИ «СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ТА ПРИСЛІВНИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ» (DEGREES OF COMPARISON)

Якісні прикметники і прислівники способу дії в англійській мові, так само як і в українській, мають три ступені порівняння: позитивну, порівняльну та чудову. Односкладові прикметники та прислівники, а також двоскладові, що закінчуються **-y**, **-e**, **-er**, **-ow**, утворюють порівняльний ступінь шляхом додавання до позитивного ступеня суфікса **-er**, а чудовий ступінь - за допомогою суфікса **-est**.

УТВОРЕННЯ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СУФІКСІВ

Позитивний ступінь	Порівняльний ступінь	Чудовий ступінь
small <i>маленький</i>	smaller <i>менший</i>	smallest <i>найменший</i>
easy <i>легкий</i>	easier <i>легчіше</i>	easiest <i>найлегчіший</i>

ОРФОГРАФІЧНІ ЗМІНИ ПРИ УТВОРЕННІ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СУФІКСІВ -ER И -EST

№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	<i>Якщо прикметник або прислівник в позитивного ступені закінчується на літеру -e, що не читається або є нареччє в положительной степени оканчивается на</i>	<i>large – великий larger – більше largest – найбільший</i>

	<i>нечитаемую букву -e, то при додаванні -er - est ця буква опускається</i>	
2	<i>Якщо прикметник або прислівник закінчуються на приголосну літеру з попереднім кратким наголосним звуком, то кінцева приголосна літера подвоюється.</i>	<i>hot – гарячий hotter – гарячіше hottest – найгорячіший</i>
3	<i>Якщо прикметник або прислівник закінчуються на -y з попереднім приголосним, то при утворенні порівняльного і чудового ступеню -y змінюється на -i.</i>	<i>busy – зайнятий busier – більш зайнятий busiest найзайнятіший</i>
4	<i>Якщо ж -y -у попереджає голосна, то -у залишається без зміни.</i>	<i>grey – сірий greyer – сіріше greyest найсіріший</i>

Багатоскладні прикметники і прислівники, а також більшість двоскладних (крім тих, які закінчуються на -y, -e, -er, -ow) утворюють порівняльний ступень за допомогою слова **more** – більше, а чудовий ступень - за допомогою слова **most**- найбільше, які ставляться попереду прикметника або прислівника в позитивній формі.

УТВОРЕННЯ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СЛІВ MORE І MOST

Позитивний ступень	Порівняльний ступень	Чудовий ступень
<i>Interesting- цікавий</i>	more interesting- <i>цікавіший</i>	most interesting- <i>найцікавіший</i>
<i>Easily- легко</i>	more easily- <i>легше</i>	most easily - <i>найлегше</i>
<i>active –активний</i>	more active- <i>активніший</i>	most active - <i>найактивніший</i>

Крім того, існує ряд прикметників та прислівників, які утворюють ступеня порівняння з інших коренів.

ВИКЛЮЧЕННЯ

ПОЗИТИВНИЙ СТУПЕНЬ	ПОРІВНЯЛЬНИЙ СТУПЕНЬ	ЧУДОВИЙ СТУПЕНЬ
good - <i>добрий</i> well - <i>добре</i>	better – <i>краще</i>	best - <i>найкраще,</i> <i>найкраще</i>

bad -поганий badly - погано	worse - гірше	worst - найгірший, гірш за все
little -маленький little -мало	less - менше	least найменший, менш за все
many -багато much - багато	more більше	most найбільший, більш за все
far -далекий far -далеко	farther -дальше (за відстанню), further більш віддалений (за часом)	farthest -найdaleший (за відстанню), furthest - найdaleший (за часом)

* Інші прислівники, які закінчуються на **-ly**, утворюють ступені порівняння за допомогою слів **more** і **most**, наприклад: **correctly** –правильно, —**more correctly** – правильніше, **most correctly** -правильніше за все

ПРИМІТКИ

ПРИМІТКА	ПРИКЛАД
Іменник з визначенням, вираженим прикметником у чудовому ступені, вживається з визначеним артиклем, якщо за змістом не потрібен будь-який займенник	<i>Kyiv is the largest city in our country. Kyiv – найбільше місто в нашій країні My best friend lives in Odessa. Мой кращій друг живе в Одесі.</i>
Визначений артикль зберігається перед чудовим ступенем і в тому випадку, коли іменник не згадано (тобто воно мається на увазі)	<i>The Kyiv underground is the most beautiful in Ukraine.Київське метро – найкрасивіше в Україні.</i>
При порівнянні двох предметів нерівної якості завжди вживається сполучник than -чим, який слідує за прикметником або прислівником порівняльному ступені (в українській мові він може опускатися)	<i>My son is younger than yours. . Мій син молодший за вашого (ніж ваш)</i>
При порівнянні рівних якостей двох предметів використовується парний союз as... as такий самий..., як...	<i>He is as old as my grandfather. Йому стільки ж років, скільки моєму дідові. (= Він такий же старий, як мій дід.)</i>

<p>При запереченні рівності якостей двох предметів використовується парний союз not so... as - не такий..., як... Прикметник або прислівник при цьому стоїть позитивно</p>	<p><i>Your house is not so big as ours. Ваш дом не такий великий, як наш.</i></p>
<p>Most (of) з наступним іменником перекладається словами більшість, більша частина</p>	<p><i>Most students speak English well. Більшість студентів говорить англійською добре.</i></p>
<p>Англійське речення, дві частини якого (розділені комою) починаються з прикметника або прислівника порівняно з визначеним артиклем перед ним, перекладаються українською мовою за допомогою союзу <i>чим... тим...</i></p>	<p><i>The more we read, the more we know. Чим більше ми читаємо, тим більше ми знаємо</i></p>

13. ВПРАВИ НА ТЕМУ "ПРИКМЕТНИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ" **(З ВІДПОВІДЯМИ)**

1. Choose an adjective or an adverb to make sentences grammatically correct.

Examples: It is clear. I see it clearly.

1. It is (correct, correctly).
2. Spell the word (correct, correctly).
3. You know it (good, well).
4. Of course it is (good, well).
5. It is (cold, coldly) in the room
6. Don't look so (cold, coldly) at me
7. It is (easy, easily).
8. I can do it (easy, easily).
9. It is (warm, warmly) today.
10. He always greets us (warm, warmly).

2. Give the Comparative and Superlative Degrees.

Sad, grey, bad, old, happy, free, far, dry, big, near, shy, unusual, able, mountainous, little, polite, famous, well-known, heavy.

3. Put adjectives into correct forms.

1. John is (young) of the 3 brothers.
2. The Sun is (bright) the Moon.
3. Is the diameter of Jupiter (big) than that of the Earth?

4. That room is (light) than yours.
5. This room is (large) than the one upstairs.
6. It doesn't take (much) than four days to cross the Atlantic, does it?

4. Choose the correct form of an adjective

- .1. Jane is the (taller — tallest) of the 2 girls.
2. Father was the (eldest — elder) of seven sons.
3. Albert is (elder — older) than John.
4. I think your plan is the (best — better) of the two.
5. This is the (most large-largest) power — station, I've ever seen
- .6. Henry is the (oldest — eldest) of the 3 brothers.

Правильні відповіді:

1. Виберіть прикметник або прислівник, щоб зробити речення граматично правильними.

1. correct | 2. correctly | 3. well | 4. good | 5. cold | 6. cold | 7. easy | 8. easily | 9. warm | 10. Warmly

2. Наведіть порівняльний та чудовий ступінь.

sad	—	sadder	—	(the)	saddest
grey	—	greyer	—	(the)	greyest
bad	—	worse	—	(the)	worst
old	—	older	(elder)	—	(the) oldest (eldest)
happy	—	happier	—	(the)	happiest
free	—	freer	—	(the)	freest
far	—	farther	(further)	—	(the) farthest (furthest)
dry	—	drier	—	(the)	driest
big	—	bigger	—	(the)	biggest
near	—	nearer	—	(the)	nearest
shy	—	shyer	—	(the)	shyest
unusual	—	more unusual	—	(the)	most unusual
able	—	abler	—	(the)	ablest
mountainous	—	more mountainous	—	(the)	most mountainous
little	—	less	—	(the)	least
polite	—	politer	—	(the)	politest
famous	—	more-famous	—	(the)	most-famous
well-known	—	more well-known	—	(the)	most well-known
heavy	—	heavier	—	(the)	heaviest

3. Поставте прикметники у правильній формі.

1. youngest | 2. brighter | 3. bigger | 4. lighter | 5. larger | 6. More

4. Виберіть правильну форму прикметника.

1. tallest | 2. eldest | 3. older | 4. best | 5. largest | 6. eldest

ЧАСТИНА 2

ЗМІСТ

Дієслово в англійській мові.....	59
1. Класифікація дієслів англійської мови.....	59
2. Основні форми дієслова	59
3. Правильні та неправильні дієслова (regular and irregular verbs).....	60
4. Сміслові, допоміжні дієслова, дієслова-зв'язки та модальні дієслова.....	68
5. Нахилення дієслів (the mood)	69
6. Застава дієслова (the voice)	70
7. Особисті форми дієслова (finite forms of the verb)	71
8. Перехідні та неперехідні дієслова (transitive and intransitive verbs).....	71
9. Особисті та неособисті форми дієслова (finite and non-finite forms)	73
9.1 Інфінітив в англійській мові.....	73
9.2 Герундій в англійській мові	76
9.3 Дієприкметник в англійській мові	77
10. Видочасні форми англійського дієслова (tenses)	80
10.1 Простий (невизначений) дійсний час (the present simple (indefinite) tense)	81
10.2 Простий (невизначений) минулий час (the past simple (indefinite) tense).....	84
10.3 Простий (невизначений) майбутній час (the future simple (indefinite) tense)	87
10.4 Дійсний тривалий (подовжений) час (the present continuous (progressive) tense)	90
10.5 Минулий тривалий (подовжений) час (the past continuous (progressive) tense)	91

10.6 Майбутній тривалий (подовжений) час (the future continuous (progressive) tense)	93
10.7 Теперешній здійснений час (the present perfect tense).....	95
10.8 Минулий здійснений час (the past perfect tense)	97
10.9 Майбутній здійснений час (the future perfect tense).....	98
10.10 Дійсний перфектно-подовжений час (the present perfect continuous tense)	99
10.11 Минулий перфектно-подовжений час (the past perfect continuous tense)	101
10.12 Майбутній перфектно-подовжений час (the future perfect continuous tense).....	102
10.13 Майбутнє у минулому (future in the past).....	103
10.14 Конструкція be going + інфінітив	105
11. Вправи за темою "відчасні форми англійського дієслова" (з відповідями).....	107

ДІЄСЛОВО В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (THE VERB)

Дієсловом називається частина мови, яка позначає дію чи стан особи чи предмета:

<i>My brother works at a factory</i>	<i>Мій брат працює на фабриці</i>
<i>He slept for six hours</i>	<i>Він спав шість годин</i>

Дієслово відповідає на запитання: *what does the person (thing) do?* що робить особа (предмет)?, *what is done to the person (thing)?* що робиться з особою (предметом)?

1. КЛАСИФІКАЦІЯ ДІЄСЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Дієслова бувають прості та похідні. Прості дієслова не мають у своєму складі ні префіксів, ні суфіксів: **to do** робити, **to run** бігти, **to take** брати. Похідні дієслова включають до свого складу суфікси чи префікси: **to discharge** розвантажувати, **to shorten** вкорочувати.

Найбільш характерними суфіксами дієслів є:

- en**: **to widen** розширювати, **to strengthen** посилювати;
- fy**: **to simplify** спрощувати, **to signify** означати;
- ize**: **to mobilize** мобілізувати, **to organize** організувати;
- ate**: **to demonstrate** демонструвати, **to separate** відокремлювати.

До найпоширеніших префіксів дієслів відносяться:

- re-**: **to resell** перепродувати, **to reconstruct** перебудувати;
- dis-**: **to disarm** роззброювати(-ся), **to disappear** зникати;
- un-**: **to unload** розвантажувати, **to untie** розв'язувати.

Деякі дієслова англійської мови є *складовими (складними)*. Вони складаються з двох слів, що утворюють одне поняття: **to whitewash** білити, **to broadcast** передавати по радію.

Найбільш поширений тип складових дієслів - поєднання дієслів з прийменниками та прислівниками: **to come in** входити, **to take off** знімати, **to go on** продовжувати, **to calm down** заспокоїтися.

Структура англійських дієслів: exercises.

Розподіліть дієслова по стовпцям залежно від їх типу:

Sleepwalk work look out remake replay broadcast do stand up reread play eat whitewash

Прості	Похідні	Складні	Складові

2. ОСНОВНІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА

Англійські дієслова мають три основні форми: перша форма – *інфінітив (the Infinitive)*, друга форма – *минулий невизначений час дійсної застави (the Past Indefinite Active)* і третя форма –

дієприкметник минулого часу, або дієприкметник II (the Past Participle, Participle II).

Вони служать утворенню всіх інших дієслівних форм, як простих, так і складних (у поєднанні з допоміжними дієсловами).

Виділяють також і четверту форму - **дієприкметник теперішнього часу, або дієприкметник I (The Present Participle, Participle I).** Однак через те, що ця форма утворюється досить просто (однаково для правильних і неправильних дієслів), їй приділяють менше уваги.

3. ПРАВИЛЬНІ ТА НЕПРАВИЛЬНІ ДІЄСЛОВА (REGULAR AND IRREGULAR VERBS)

За способом утворення минулого невизначеного часу дійсної застави (The Past Indefinite Active) та дієприкметника минулого часу (The Past Participle/Participle II) дієслова поділяються на дві групи: **правильні та неправильні.**

Правильні дієслова утворюють *Past Indefinite Active* та *Participle II* шляхом додавання до форми інфінітиву закінчення **-ed**:

Таблиця 1		
УТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ФОРМ ПРАВИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ		
INFINITIVE	PAST INDEFINITE ACTIVE	PARTICIPLE II
to open to work to expect	opened worked expected	opened worked expected

Таблиця 2		
ЗАКІНЧЕННЯ-ED ВИМОВЛЯЄТЬСЯ:		
[d]	Після дзвінких приголосних (крім d) і голосних	Lived [livd], informed [info:md]
[t]	Після глухих приголосних (крім t)	Helped [helpt], asked [a:skt]
[id]	Після d и t	Waited [‘weitid], intended [in’tendid]

Таблиця 3

ОРФОГРАФІЧНІ ЗМІНИ ПРИ ДОДАВАННІ –ED

№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	Нечитана кінцева -e Відкидається	to place <i>розміщувати</i> – placed <i>розмістив</i>
2	Якщо слово закінчується на -y, а перед нею стоїть одна приголосна, то -y змінюється на -i-	to cry <i>плакати</i> – cried <i>плакав</i>
3	Якщо ж перед -y стоїть голосна, то -y не змінюється	to play <i>грати</i> – played <i>грав</i>
4	Якщо слово закінчується на одну приголосну, а перед нею стоїть короткий ударний склад (зазвичай одна ударна голосна), то кінцева приголосна подвоюється	to stop <i>зупинятися</i> – stopped <i>зупинився</i>
5	Двоскладні або багатоскладові дієслова, що закінчуються на одну приголосну з попереднім коротким голосним звуком, подвоюють кінцеву приголосну тільки в тому випадку, якщо наголос падає на останній склад	to permit <i>дозволити</i> – permitted <i>дозволив</i> ; Але: to limit <i>обмежувати</i> – limited <i>обмежив</i> (останній склад ненаголошений)
6	Якщо дієслово закінчується на -l, то -l подвоюється незалежно від того, чи падає наголос на останній склад чи ні	to travel <i>мандрувати</i> travelled <i>мандрував</i> , to cancel <i>скасовувати</i> cancelled <i>скасував</i>
7	За правилами орфографії, прийнятої у США, -l подвоюється лише в тому випадку, коли наголос падає на останній склад	compelled <i>змусив</i> ; Але: traveled <i>мандрував</i> , canceled <i>скасував</i>

До неправильних дієслів належать дієслова, що утворюють *Past Indefinite Active* і *Participle II* не шляхом додавання закінчення -ed до інфінітиву, а різними іншими способами.

Вивчити всі неправильні дієслова англійської мови можливо шляхом їхнього безпосереднього запам'ятовування

Таблиця 4

**НАЙБІЛЬШЕ ВЖИВАНІ НЕПРАВИЛЬНІ ДІЄСЛОВА
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

№	Переклад	I форма Infinitive (Indefinite Active)	II форма Past Simple Active	III форма Participle II (Past Participle)
1	бути; перебувати	be [bJ]	Was [wOz] Were [wW]	Been [bJn]
2	носити; народжувати (імен. - ведмідь)	wear [bFq]	wore [bL]	worn [bLn] born [bLn]
3	ставати, робитись	become [bI'kAm]	became [bI'keIm]	become [bI'kAm]
4	починати (ся); приступати (к)	begin [bI'gIn]	began [bI'gxn]	begun [bI'gAn]
5	гнути(ся), згинати(ся)	bend [bend]	vent [bent]	bent[bent]
6	тримати парі, сперечатися	bet[bet]	bet[bet]	bet[bet]
7	кусати(ся); (імен. - укус)	bite[bait]	bit[bIt]	bitten[bItn]
8	дмухати, роздмухувати; (імен. - удар)	blow[blou]	blew[bIH]	blown[bloun]
9	Ломати (ся); (імен. - перерва)	break[breIk]	broke[brouk]	broken[broukn]
10	приносити, привозити	bring[brIN]	brought[brLt]	brought[brLt]
11	будувати; building (імен. - будова)	build[bIld]	built[bIlt]	built[bIlt]
12	палити, обпалювати; горіти	burn[bWn]	бп. burnt[bWnt] ам. burned[bWnd]	бп. burnt[bWnt] ам. burned[bWnd]

13	купувати	buy[baI]	bought[bLt]	bought[bLt]
14	ЛОВИТИ, ЗЛОВИТИ; СХОПИТИ	catch[kxC]	caught[kLt]	caught[kLt]
15	вибирати; обирати	choose[CHz]	chose[Couz]	chosen['Couzn]
16	приходити, приїжджати	come[kAm]	came[keIm]	come[kAm]
17	коштувати; (імен. - ціна)	cost[kOst]	cost[kOst]	cost[kOst]
18	різати; знижувати	cut[kAt]	cut[kAt]	cut[kAt]
19	копати (ся)	dig[dIg]	dug[dAg]	dug[dAg]
20	робити; допоміжний. дієслово та ін.	do[dH]	did[dId]	done[dAn]
21	тягнути; малювати, креслити	draw[drL]	drew[drH]	drawn[drLn]
22	мріяти; бачити уві сні; (імен – мрія; сон)	dream[drJm]	бр. dreamt[dremt] ам.dreamed[drJ md]	бр. dreamt[dremt] ам.dreamed[drJ md]
23	пити; (імен. – пиття)	drink[drINK]	drank[drxNk]	drunk[drANK]
24	везти; вести (машину)	drive[draIv]	drove[drouv]	driven['drIvn]
25	їсти, харчуватися	eat[Jt]	ate[et]	eaten['Jtn]
26	падати; (імен. – падіння)	fall[fLl]	fell[fel]	fallen['fLln]
27	кормити(ся); (імен. – їжа)	feed[fJd]	fed[fed]	fed[fed]
28	відчувати	feel[fJl]	felt[felt]	felt[felt]
29	боротися; (імен. – бій)	fight[falt]	fought[fLt]	fought[fLt]

30	знаходити, виявляти	find[faInd]	found[faund]	found[faund]
31	літати; (імен. – муха)	fly[flaI]	flew[flH]	flown[floun]
32	забувати, не пом'ятати	forge[fq'get]	forgot[fq'gOt]	forgotten [fq'gOtn]
33	прощати	forgive[fq'gIv]	forgave[fq'geIv]	forgiven[fq'gIvn]
34	замерзати; заморожувати	freeze [frJz]	froze [frouz]	frozen [frouzn]
35	отримувати; купувати; розуміти	get [get]	got [gOt, ам. g At]	got [gOt, ам. g At]
36	давати, передавати	give [gIv]	gave [geIv]	given [gIvn]
37	йти, їхати	go [gou]	went [went]	gone [gOn, ам. gAn]
38	зростати; збільшуватися	grow [grou]	grew [grH]	grown [groun]
39	висіти, вішати (страчувати)	hang [hxN]	1) hung [hAN] 2) hanged [hxNd]	1) hung [hAN] 2) hanged [hxNd]
40	мати; бути винним	have [hxv]	had [hxd]	had [hxd]
41	чути; слухати	hear [hIq]	heard [hWd]	heard [hWd]
42	ховати(ся); приховувати (ся)	hide [haId]	hid [hId]	hidden [hIdn]
43	тримати; володіти; вміщувати	hold [hould]	held [held]	held [held]
44	забити, завдавати біль	hurt [hWt]	hurt [hWt]	hurt [hWt]
45	утримувати, зберігати	keep [kJp]	kept [kept]	kept [kept]

46	Знати	know [nou]	knew [njH]	known[noun]
47	класти, покласти	lay [leI]	laid [leId]	laid [leId]
48	вести, керувати	lead [lJd]	led [led]	led [led]
49	вчитися, вивчати; дiзнаватися	learn [lWn]	бp. learnt [lWnt] ам. learned [lWnt]	бp. learnt [lWnt] ам.learned [lWnt]
50	залишати	leave [lJv]	left [left]	left [left]
51	дозволяти	let [let]	let [let]	let [let]
52	1) лежати 2) iмен. - брехня; дiєслов. - брехати (прав. дiєслово)	lie [laI]	1) lay [leI] 2) lied [laId]	1) lain [leIn] 2) lied [laId]
53	запалювати (ся), освітлювати(ся) (частiше як iмен. - свiтло; прикмет. - легкий)	light [laIt]	lit [lIt]	lit [lIt]
54	втрачати; програвати	lose [lHz]	lost [lOst]	lost [lOst]
55	робити, виробляти	make [mek]	made [meId]	made [meId]
56	значить; (iмен. - середина; прикмет. - середнiй)	mean [mJn]	meant [ment]	meant [ment]
57	зустрічати (ся); знайомитися	meet [mJt]	met [met]	met [met]
58	платити; (iмен. - плата)	pay [peI]	paid [peId]	paid [peId]
59	класти, покласти	put [put]	put [put]	put [put]
60	читати	read [rJd]	read [red]	read [red]
61	дзвонити; (iмен. - дзвiнок; кiльце)	ring [rIN]	rang [rxN]	rung [rAN]

62	підніматися зростати	rise [raIz]	rose [rouz]	risen [rIzn]
63	бігти; рухатися	run [rAn]	ran [rxn]	run [rAn]
64	говорити, сказати	say [seI]	said [sed]	said [sed]
65	бачити; розуміти	see [sJ]	saw [sL]	seen [sJn]
66	шукати, розшукувати	seek [sJk]	sought [sLt]	sought [sLt]
67	продавати (ться)	sell [sel]	sold [sould]	sold [sould]
68	послати, відправляти	send [send]	sent [sent]	sent [sent]
69	поміщувати, ставити	set [set]	set [set]	set[set]
70	трясти(ся); качати	shake [SeIk]	shook [Suk]	shaken ['SeIkn]
71	стріляти; вражати	shoot [SHt]	shot [SOt]	shot [SOt]
72	показувати; (імен. - показ, спектакль)	show [Sou]	showed ['Soud]	shown [Soun]
73	закривати (ся); перекривати	shut [SAt]	shut [SAt]	shut [SAt]
74	співати; (частіше singing – спів)	sing [sIN]	sang [sxN]	sung [sAN]
75	тонути; занурювати	sink [sINk]	sank [sxNk]	sunk [sANK]
76	сидіти; засідати	sit [sIt]	sat [sxt]	sat [sxt]
77	спати	sleep [slJp]	slept [slept]	slept [slept]
78	говорити, розмовляти	speak [spJk]	spoke [spouk]	spoken [spoukn]
79	витрачати, витрачати	spend [spend]	spent [spent]	spent [spent]
80	поширювати (ся)	spread [spred]	spread [spred]	spread [spred]
81	стояти; ставити	stand [stxnd]	stood [stud]	stood [stud]

82	красти	steal [stJl]	stole [stoul]	stolen [stouln]
83	1) вдаряти (ся); 2) страйкувати	strike [straIk]	struck [strAk]	struck [strAk]
84	присягатися; ляяти(ся)	swear [swFq]	swore [swL]	sworn [swLn]
85	пливти, плавати	swim [swIm]	swam [swxm]	swum [swAm]
86	брати; приймати	take [teIk]	took [tuk]	taken [teIkn]
87	вчити, викладати	teach [tJc]	taught [tLt]	taught [tLt]
88	1) рвати(ся); 2) [tIq] імен. – сльоза	tear [tFq]	tore [tL]	torn [tLn]
89	говорити; розповідати	tell [tel]	told [tould]	told [tould]
90	думати	think [TINk]	thought [TLt]	thought [TLt]
91	кидати	throw [Trou]	threw [TrH]	thrown [Troun]
92	розуміти, осягати	understand ["An dq'stxnd]	understood ["A ndq'stud]	understood ["A ndq'stud]
93	носити (одяг); (імен. – одяг)	wear [wFq]	wore [wL]	worn [wLn]
94	виграти, перемогти	win [wIn]	won [wAn]	won [wAn]
95	писати	write [raIt]	wrote [rout]	written ['rItIn]

Таблиця 5

**СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ФОРМ
НЕПРАВИЛЬНИХ ДІЄСЛОВ**

№ п/п	ПРАВИЛО	INFINITIV E	PAST INDEFINIT E ACTIVE	PARTICIPLE II
1	Шляхом зміни кореневої гласної форми інфінітиву	to begin to meet	Began Met	Begun Met

2	Шляхом зміни кореневого голосного та додавання закінчення до форми інфінітиву	to speak to give	Spoke Gave	Spoken Given
3	Шляхом зміни закінчення форми інфінітиву	to send to build	Sent Built	Sent Built
4	У деяких неправильних дієслів всі три форми однакові	to cut to put	Cut Put	cut put

Кількість неправильних дієслів (див. табл. 4). невелика, але до них відносяться багато найуживаніших дієслів. Неправильні дієслова рекомендується заучувати у трьох основних формах.

Неправильні дієслова: exercises

Розподіліть правильні та неправильні дієслова по стовпцях
be go come talk read like play do help get write love live have regular

ПРАВИЛЬНІ ДІЄСЛОВА	НЕПРАВИЛЬНІ ДІЄСЛОВА

4. СМИСЛОВІ, ДОПОМІЖНІ ДІЄСЛОВА, ДІЄСЛОВА-ЗВ'ЯЗКИ ТА МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА

За своїм значенням і виконуваної у реченні ролі дієслова діляться на смислові, допоміжні, дієслова-зв'язки та модальні дієслова.

№ п/п	ТИП ДІЄСЛОВА	Таблиця 6 ПРИКЛАД
1	Смислові дієслова (Notional Verbs) мають самостійне значення і вживаються в реченні в ролі простого дієслівного присудка	He speaks French. Він розмовляє французькою. They returned yesterday. Вони повернулися вчора.
2	Допоміжні дієслова (Auxiliary Verbs) не мають самостійного значення та служать для утворення складних дієслівних форм. До них відносяться дієслова to be, to have, to do, shall (should), will (would)	She is reading a book. Вона читає книгу. I have read the newspaper. Я прочитав газету. He will go there. Він піде туди.

3	Дієслова-зв'язки (Link Verbs) служать для утворення складового іменного присудка. Основним дієсловом-зв'язуванням є дієслово to be .	He is an engineer. <i>Він інженер.</i> The box was heavy. <i>Скриня була важка.</i>
	Як дієслово-зв'язки вживаються також дієслова to become, to grow, to get, to turn у значенні ставати, to look виглядати та ін.	He became a doctor. <i>Він став лікарем.</i> She looks ill. <i>Вона виглядає хворою.</i>
4	Модальні дієслова (Modal Verbs) вживаються разом із інфінітивом смислового дієслова. Вони висловлюють можливість, ймовірність, необхідність, бажаність дії, вираженого смисловим дієсловом. До них відносяться дієслова can, may, must, ought, need . Модальні дієслова у поєднанні з інфінітивом смислового дієслова служать у реченні складним дієслівним присудком	He can read German. <i>Він уміє читати німецькою.</i> I must do it at once. <i>Я мушу зробити це негайно.</i> He may come soon. <i>Він, можливо, прийде незабаром.</i> You ought to help him. <i>Вам потрібно допомогти йому.</i> You needn't go there. <i>Вам не треба йти туди.</i>
	Модальні дієслова є недостатніми дієсловами (Defective Verbs) , оскільки вони не мають всіх форм, які є в інших дієслів	

5. НАХИЛЕННЯ (THE MOOD)

Нахилення - це граматична форма дієслова, що показує ставлення того, хто говорить до дії. Як в українській, так і в англійській мовах, існують три нахилення: дійсне, наказове і умовне.

№ п/п	НАХИЛЕННЯ	Таблиця 7 ПРИКЛАД
1	Дійсне нахилення (the Indicative Mood) показує, що промовець розглядає дію як реальний факт у теперішньому, минулому чи майбутньому	He reads the newspaper in the evening. <i>Він читає газету увечері.</i> I saw an interesting film yesterday. <i>Я вчора бачив цікавий фільм.</i> She will come in the evening. <i>Вона прийде увечері.</i>

2	Умовне нахилення (the Subjunctive Mood) показує, що той, хто говорить, розглядає дію не як реальний факт, а як передбачуване або бажане. У сучасній англійській мові залишилося дуже мало особливих форм умовного способу	He suggested that the discussion of the question be postponed . <i>Він запропонував, щоб обговорення питання було відкладено.</i> If he were here, he would help us. <i>Якби він був тут, то міг би допомогти нам.</i>
3	Наказове нахилення (the Imperative Mood) висловлює спонукання до дії, тобто наказ, прохання, рада і т. д. Наказовий спосіб має одну форму 2-ї особи	Open the window. <i>Відкрийте вікно.</i> Show me the letter, <i>please.</i> <i>Покажіть мені листа, будь ласка.</i> Start the engine. <i>Запустіть двигун.</i> Don't open the window. <i>Не відчиняйте вікно!</i>

6. ЗАСТАВА ДІЄСЛОВА (THE VOICE)

Форми застави показують, чи є підмет особою (предметом), що робить дію, чи особою (або предметом), що піддається дії.

В англійській мові є дві застави: **дійсна (the Active Voice)** та **пасивна (the Passive Voice)**.

№ п/п	ЗАСТАВА	Таблиця 8 ПРИКЛАД
1	Коли підмет є особою (або предметом), що робить дію, дієслово вживається у формі дійсної застави	Popov invented the radio in 1895. <i>Попов винайшов радіо у 1895 році.</i> They will discuss the matter at the next meeting <i>. Вони обговорять це питання на найближчих зборах.</i>
2	Коли підмет є особою (або предметом), що піддається дії з боку іншої особи або предмета, дієслово вживається у формі пасивної застави	The radio was invented by Popov in 1895. <i>Радіо було винайдено Поповим у 1895 році.</i> The matter will be discussed at the next meeting. <i>Це питання буде обговорено на наступних зборах.</i>

7. ОСОБИСТІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА (FINITE FORMS OF THE VERB) ОСОБА ТА ЧИСЛО (PERSON AND NUMBER)

Особисті форми дієслова вживаються у двох числах - однині та множині - і в трьох особах - 1-ій, 2-ій і 3-ій. Форма 2-ї особи однини вийшла з вживання в сучасній літературній прозі та побутової мови; замість неї користуються формою 2-ї особи множини.

На відміну від української мови, в якій дієслово змінюється за особами та числами, в англійській формі особи та числа збереглися лише в небагатьох випадках. Так, дієслово **to be** в даний час має окремі форми для 1-ї та 3-ї особи однини (**I am, he/she/it is**), відмінні від форми множини **we (you/they are)**.

У минулому часі дієслово **to be** має окремі форми для однини і множини: **I (he) was, we (you, they) were**.

В даний час дієслово **to have** має окрему форму для 3-ї особи однини: **He (she, it) has**. В даний час у всіх дієслів, крім модальних, збереглося закінчення **-s**, що є ознакою 3-ї особи однини: **He (she, it) writes**.

Зважаючи на незначну кількість особистих закінчень в англійському дієслові, його особа і число виражаються підметом в 1-й і 2-й особі - особистим займенником, в 3-ій - як займенником, так і іменником. В англійській мові особистий займенник, що виконує функцію підмета, ніколи не опускається, тому що його відсутність не дала б можливості визначити особу та число дієслова. В українській мові особистий займенник у ролі підмета може опускатися, оскільки крім індивідуальних займенників особа і число виражаються закінченнями самого дієслова:

- What do you do after supper? – Що ви робите після вечері?
- I read the newspaper. – (Я) читаю газету.
- They say that **they want** to visit her. – Вони кажуть, що хочуть відвідати її.

Однак один особистий займенник (або іменник), як і в українській мові, може служити загальним підметом при двох або декількох дієсловах, що є однорідними присудками. Такі присудки з'єднуються сполучними спілками або поділяються комами:

He left the house, **took** a taxi and **drove** to the station. *Він вийшов із дому, взяв таксі та поїхав на вокзал.*

8. ПЕРЕХІДНІ ТА НЕПЕРЕХІДНІ ДІЄСЛОВА (TRANSITIVE AND INTRANSITIVE VERBS)

В англійській мові, як і в українській, одні дієслова можуть мати при собі пряме доповнення, тобто виражати дію, яка безпосередньо переходить на якусь особу чи предмет, а інші не можуть.

Дієслова, які можуть мати при собі пряме доповнення, називаються *перехідними*:

He **invited** me to the concert.
I **read** newspapers in the evening.

*Він запросив мене на концерт.
Я читаю газети увечері.*

Дієслова, які не можуть мати при собі прямого доповнення, називаються **неперехідними**:

I **live** in Odessa.
My father **arrived** yesterday.

*Я живу в Одесі.
Мій батько приїхав учора.*

В англійській мові дуже часто те саме дієслово може вживатися як перехідне, так і неперехідне. В українській мові такому дієслову відповідають два дієслова, які або різняться між собою наявністю закінчення **ся** при неперехідному дієслові, або є абсолютно різними

Таблиця 9

ВЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ В ЯКОСТІ ПЕРЕХІДНИХ І НЕПЕРЕХІДНИХ

ДІЄСЛОВО	ЗНАЧЕННЯ	ПРИКЛАД
to open	1) відкривати (перехідний); 2) відкриватися (неперехідний)	He opened the book. <i>Він відкрив книгу</i> The library opened at 10 o'clock. <i>Бібліотека відкрилася о 10 годині.</i>
to begin	1) починати (перехідний); 2) починатися (неперехідний)	I begin work at nine o'clock. <i>Я починаю свою роботу в 9 часов.</i> Our English lessons begin at nine o'clock. <i>Наші уроки англійської починаються о 9 годині.</i>

Деяким англійським перехідним дієсловом в українській мові відповідають неперехідні дієслова: **to follow** (somebody, something) *слідувати* (за кимось, чимось), **to approach** (somebody, something) *наближатися* (до когось, чогось), **to watch** (somebody, something) *стежити* (за ким-небудь, чим-небудь):

Please **follow** me.
He **approached** the house.

*Слідуйте, будь ласка, за мною.
Він наблизився до будинку.*

З іншого боку, деяким англійським неперехідним дієсловом українською відповідають перехідні: **to listen** (to somebody, something) *слухати* (когось, щось), **to wait** (for somebody, something) *чекати* (когось, щось, чогось):

Listen to me, please.
She **is waiting for her brother**.

*Слухайте мене, будь ласка.
Вона чекає на брата.*

9. ОСОБИСТІ ТА НЕОСОБИСТІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА

(Finite and Non-Finite Forms)

Форми англійського дієслова поділяються на особисті (*Finite Forms*) та неособисті (*Non-Finite Forms* або *Verbals*).

До особистих форм відносяться форми дієслова в трьох особах однини та множини у всіх часах дійсної та пасивної застави у дійсному та умовному нахиленні. Вони служать у реченні присудком і завжди вживаються за наявності підмета (як правило, займенника або іменника), з яким дієслово-присудок узгоджується в особі та числі:

<i>She lives</i> in Kiev	Вона живе у Києві.
<i>He is working</i> in the library.	Він працює у бібліотеці.
<i>They were</i> invited to the concert.	Вони були запрошені на концерт.
<i>My sister was</i> here in the morning.	Моя сестра тут була вранці.

До особистих форм дієслова також відноситься форма наказового нахилення, оскільки вона служить присудком, при якому мається на увазі підмет you:

Close the window, please.	Закрийте вікно, будь ласка.
---------------------------	-----------------------------

Неособисті форми дієслова — *інфінітив (the Infinitive)*, *герундій (the Gerund)* і *дієприкметник (the Participle)* виражають, на відміну від особистих форм, дію без зазначення особи, числа і способу. Вони не можуть виступати в реченні в ролі присудка, а виконують різні інші функції:

I have come here to speak to you.	Я прийшов сюди поговорити з вами.
--	-----------------------------------

(інфінітив у функції обставини мети)

We discussed different methods of teaching foreign languages.	Ми обговорювали різноманітні методи викладання іноземних мов.
--	---

(герундій в функції визначення)

The book lying on the table belongs to Dr. Melyakina.	Книжка, що лежить на столі, належить доктору Мелякіної.
--	---

(дієприкметник в функції визначення)

9.1. ІНФІНІТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Інфінітив в англійській мові є неособистою формою англійського дієслова, яка позначає тільки дію, не вказуючи ні особи, ні числа. Інфінітив відповідає на запитання: *що робити? що зробити?*

to read, to speak читати, говорити

I was glad **to see** the car stop. Я був радий *побачити*, що автомобіль зупинився

В українській мові інфінітив частіше називають **невизначеною формою дієслова**. Саме інфінітив наводиться у словниках як початкова форма дієслова.

Формальною ознакою інфінітиву в англійській є частка **to**, яка перед інфінітивом у деяких випадках опускається.

Форми інфінітиву. Інфінітив в англійській мові має чотири форми в дійсній (активній) заставі та дві в пасивному (пасивному). Форми пасивної застави мають лише простий і здійснений інфінітив перехідних дієслів, тобто. дієслів, що вживаються з доповненням:

• **Простий інфінітив в активній заставі:**

Pauline likes **to write** letters. Поліна *любить* писати листи.

• **Продовжений інфінітив:**

What is Pauline doing? - She must **be writing** a letter. Що робить Поліна? - Вона, мабуть, пише листа.

• **Здійснений інфінітив в активній заставі:**

Pauline is glad **to have written** that letter. Поліна рада, що написала цей лист.

• **Здійснено-продовжений інфінітив:**

Pauline must have been writing that letter since morning. *Поліна, мабуть, пише листа з ранку.*

• **Простий інфінітив у пасивній заставі:**

This letter seems **to be written** in pencil. *Здається, цей лист написано олівцем.*

• **Здійснений інфінітив у пасивній заставі:**

This letter seems **to have been written** long before it was discovered. *Цей лист написали задовго до того, як його виявили.*

Форми інфінітиву чітко відображають взаємини з дієсловом-присудком у реченні.

Простий інфінітив у дійсній і пасивній заставі використовується, коли дія, яку він виражає, або відбувається одночасно з дією, вираженою дієсловом-присудком в особистій формі, або є безвідносним до часу вчинення дії:

I am glad **to see** you. (одночасна дія). *Я радий бачити вас.*

I like **to be given** presents. (Дія безвідносна до часу) *Мені подобається, коли мені роблять подарунки.*

Щоб показати, що дія відноситься до майбутнього, простий інфінітив вживається після модальних дієслів **may, must, should, ought to** і після дієслів **to expect** - *очікувати*, **to intend** - *збиратися*, **to hope** - *сподіватися*, **to want** - *хотіти та ін.*

Наприклад:

You **may come** tomorrow. *Ти можеш прийти завтра.*

He **must do** it immediately. *Він має зробити це негайно.*

You **should / ought to put** on a warm hat. *Тобі слід надіти теплу шапку.*

I **expect to see** you next week. *Я чекаю побачити вас наступного тижня.*

I **intend to go** to the seaside this summer. *Я маю намір поїхати до моря цього літа.*

I **hope to find** him at home. *Я сподіваюся застати його вдома.*

Інфінітив у продовженій формі підкреслює тривалість дії, одночасної з дієсловом-присудком:

There is a nice smell in the kitchen. Ann seems **to be cooking** something delicious. *У кухні добре пахне. Здається, Ганна готує щось смачне.*

Форма **здійснено-продовженого інфінітиву** вказує на те, що дія, виражена інфінітивом, почалася раніше дії, вираженої дієсловом-присудком, і продовжується досі:

She seems **to have been cooking** since morning. *Здається, вона готує з самого ранку.*

Інфінітив у здійсненій формі використовується для позначення дії, що передує дії, вираженій дієсловом-присудком

I am sorry not **to have told** you about it earlier. *Мені шкода, що я не сказав вам про це раніше.*

Інфінітив у здійсненій формі після модальних дієслів **must** і **may** висловлює припущення про те, що дія вже відбулася:

He **must have forgotten** about his promise. *Він, мабуть, забув про свою обіцянку.*

I don't know where he is. He **may have left** for Odessa. *Я не знаю де він. Можливо, він поїхав до Одеси.*

Після модальних дієслів здійснений інфінітив позначає дію, яка мала чи могла відбутися, але насправді не сталася:

Ben **should / ought to have seen** a dentist. *Бену слід би піти до зубного лікаря (але він не пішов).*

You **could have helped** him. *Ви могли б допомогти йому (але не допомогли).*

The delegation **was to have arrived** yesterday. *Делегація мала прибути ще вчора (але не прибула).*

Після минулого часу дієслів **to intend, to hope, to expect, to mean** інфінітив у здійсненій формі використовується для позначення дії, яка, всупереч наміру, очікуванню, надії, не відбулося:

I **intended to have finished** my work last night. *Я мав намір закінчити свою роботу вчора ввечері (але не закінчив).*

I **hoped to have met** her at the concert. *Я сподівався зустріти її на концерті (але не зустрів).*

They **expected to have chosen** a good project. *Вони розраховували вибрати хороший проект (але не обрали).*

I **meant to have sent** Mary a birthday card. *Я хотіла надіслати Мері вітання з днем народження (але не надіслала).*

9.2. ГЕРУНДІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Герундій - це неособиста форма англійського дієслова з суфіксом -ing, що поєднує в собі риси іменника і дієслова і несе в собі відтінок значення процесу:

playing – *гра*, reading – *читання*, walking – *прогулянка*

Our management encourages **working** overtime. *Наше керівництво заохочує понаднормову роботу.*

В українській мові форми, аналогічної герундію, немає. Найближче до герундію за змістом в українській мові віддієслівні іменники з суфіксами - (а) ння, -я, -ка, -ство та ін, а також дієслова в невизначеній формі:

singing - *спів, співати*; rubbing - *тертя, терти*; waiting - *очікування, очікувати*.

Утворення герундія. Герундій, як і дієприкметник І, утворюється за допомогою закінчення -ing, що додається з відповідними орфографічними змінами до інфінітиву будь-якого дієслова:

to run – **running** (*бігти – біжить*); to live – **living** (*жити — живе*).

Негативна форма герундія утворюється за допомогою негативної частки, яка ставиться перед формою герундія:

for **coming** in time – *за те, що прийшов вчасно*

for **not coming** in time – *за те, що не прийшов вчасно*

Герундій на відміну від дієприкметника І, який має лише ознаки дієслова, має ознаки двох частин мови: дієслова та іменника.

Герундій ніколи не має артикля та форми множини і цим він відрізняється від іменника. Відмінність між іменником із закінченням **-ing** і герундієм полягає в тому, що іменник з **-ing** означає предмет, а герундій передає процес:

Finding a new method is the only way out. (герундій). *Знаходження нового методу — єдиний вихід.*

The **findings** were of great importance. (іменник). *Ці знахідки мали велике значення.*

Переклад герундія українською мовою. Оскільки форми герундія в українській мові немає, його значення може передаватися іменником, інфінітивом, дієприслівником, дієсловом в особистій формі та підрядним реченням:

Reading English books every day will improve your knowledge of the language. *Щоденне читання англійських книг покращить ваше знання мови.*

Does your son like **skating**? *Ваш сын любит кататися на коньках?*

He left the room without **saying** good-bye or **looking** at us. *Він вийшов із кімнати, не попрощавшись і не глянувши на нас.*

I remember **hearing** this song in my childhood. *Я пам'ятаю, що чув цю пісню у дитинстві.*

The patient's quick recovery depends on his **following** the doctor's advice. *Швидке одужання хворого залежить від того, чи слідуватиме він порадам лікаря.*

9.3. ДІЄПРИКМЕТНИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Дієприкметник – це неособиста форма англійського дієслова, яка має властивості дієслова, прислівника та прикметника. Англійські дієприкметники поділяються на дієприкметники теперішнього часу (Participle I) та дієприкметники минулого часу (Participle II).

Дієприкметник теперішнього часу (Participle I) означає дію, що відбувається одночасно з дією, вираженою присудком:

Look at the man **crossing** the street. *Поглянь на людину, що переходить вулицю.*

Дієприкметник теперішнього часу утворюється за допомогою закінчення -ing:

to learn – learning (вчитися – навчання); **to speak – speaking** (говорити – говорячи).

Дієприкметник теперішнього часу застосовується для утворення подовжаних часів:

They are **watching** a new film now. *Зараз вони дивляться новий фільм.*

They were **watching** a new film at that time last night. *Вони дивилися новий фільм у цей час учора ввечері.*

They will be **watching** a new film at this time tomorrow. *Вони будуть дивитися новий фільм у цей час завтра.*

Незважаючи на те, що і герундій, і дієприкметник теперішнього часу мають закінчення -ing і збігаються за формою, їх можна розрізнити за відтінком у значенні. Дієприкметник за своїм змістом ближче до прикметника, а герундій – до іменника:

That man **shouting** at the policeman seems familiar. – позначення ознаки – дієприкметник. *Той, хто кричить на поліцейського, здається мені знайомим.*

Shouting will not do any good. – позначення якоїсь дійової особи чи предмета – герундій. *Крики справі не допоможуть.*

Дієприкметник минулого часу – це теж неособова форма дієслова, також має властивості дієслова, прикметника та прислівника. Але на відміну від дієприкметника теперішнього часу, дієприкметник минулого часу має лише одну незмінну форму, по суті, це третя форма дієслова. Дієприкметник минулого часу в англійській мові відповідає російському пасивному причастю:

to give (давати) - given (даний); to teach (навчати) - taught (навчений) to break (ламати) - broken (зламаний)

Delivered goods will be stored in our warehouse. *Доставлені товари зберігатимуться на нашому складі.*

Дієприкметник минулого часу утворюється так само, як і тимчасова форма Past Simple, тобто за допомогою закінчення -ed. Для неправильних англійських дієслів у такому разі потрібно використовувати їхню «третю» форму:

look – looked – looked (дивись – дивився – дивився), do – did – done (робити – зробив – зроблено).

Дієприкметник минулого часу (Participle II) використовується для утворення здійснених (перфектних) часів. Ці часи утворюються з допомогою допоміжного дієслова have, has, had, will have (*мати, має, мав, буде мати*) і третьої форми дієслова, тобто. причастя минулого часу.

Recently they **have watched** a new film. (Present Perfect). *Вони нещодавно переглянули новий фільм.*

They **had watched** a new film before I came. (Past Perfect) *Вони переглянули новий фільм до того, як я прийшов.*

They **will have finished** watching a new film by the time I come. (Future Perfect). *Вони закінчать дивитися новий фільм на той час, як я прийду.*

Дієприкметник минулого часу також використовується для утворення пасивної застави:

The museum was opened only last year. *Музей було відкрито лише торік.*

Flowers are grown almost in any part of the world.. *Квіти вирощують майже у будь-якій частині світу.*

Дієприкметник минулого часу використовується у функціях:

• іменної частини складового присудка після дієслів: to be (*бути*), to feel (*відчувати*), to look (*виглядати*), to get (*ставати*), to become (*ставати*), та ін. У цьому випадку Participle II перекладається українською мовою пасивним дієприкметником, прикметником або прислівником:

My pencil **is broken**. *Мій олівець зламаний.*

She **looked scared**. *Вона виглядала зляканою.*

• **визначення** - дієприкметник може бути як перед іменником, так і після нього:

Clara looked at **the broken vase**. *Клара подивилася на розбиту вазу.*

Clara looked at **the vase broken** by someone. *Клара подивилася на вазу, розбиту кимось.*

• **обставини часу** – дієприкметник **відповідає на запитання: коли? А у функції обставини причини на запитання: чому? з якої причини?**

When asked what he intended to do, he said he didn't know. *Коли його спитали, що він має намір робити, він сказав, що не знає.*

Squeezed by the ice, the steamer couldn't continue his way. *Оскільки пароплав був стиснутий льодом, він не міг продовжувати шлях.*

• **складного доповнення з іменником у загальному відмінку або займенником в об'єктному відмінку:**

She heard **her name mentioned**. *Вона почула, що згадали її ім'я.*

I want **the work done** immediately. *Я хочу, щоб роботу було зроблено негайно.*

Примітка:

Українські дієприкметники минулого часу дійсної застави перекладаються англійською мовою підрядними реченнями:

The delegation **that arrived** yesterday is staying at the hotel "Odessa". *Делегація, яка прибула вчора, зупинилася у готелі "Одеса".*

The policeman **who came up** to him asked him to show his driver's license. *Поліцейський, який підійшов до нього, попросив показати права водія.*

Дієслово to have + дієприкметник минулого часу функції складного доповнення **означає, що дія відбувається не самим підметом, а кимось іншим для нього, за нього:**

He **had his shoes mended**. *Він віддав у лагодження свої туфлі.*

I want to **have my ceiling whitewashed**. *Я хочу, щоб мені побілили стелю.*

Самостійний дієприкметний оборот, у якому дієприкметник має власний підмет, може містити дієприкметник минулого часу. Речення з самостійним дієприкметним оборотом перекладаються українською мовою підрядними реченнями:

All things considered, the offer seems reasonable. *Якщо врахувати всі сторони справи, пропозиція видається цілком прийнятною.*

With so little time left, there was no time for delay. *Так як часу залишилося мало, зволікати більше не можна було*

10. ВИДОЧАСНІ ФОРМИ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА (TENSES)

Як відомо, в українській мові є три часи дієслів– минуле, теперешнє та майбутнє. Англійських часів теж три – present, past і future, але залежно від того, чи є дія завершеною чи тривалою, кожен із цих часів може бути чотирьох типів – simple, continuous, perfect і perfect continuous. У результаті англійською можна отримати 12 тимчасових форм.

Таблиця 10

ТАБЛИЦЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЧАСІВ

	Simple / Indefinite	Continuous / Progressive	Perfect	Perfect Continuous
Present	I play (я граю)	I am playing (я граю)	I have played (я грав)	I have been playing (я грав)
Past	I played (я грав)	I was playing (я грав)	I had played (я грав)	I had been playing (я грав)
Future	I shall play (я буду грати)	I shall be playing (я буду грати)	I shall have played (я буду грати)	I shall have been playing (я б грав)

У кількох словах розглянемо англійські часи, утворення яких залежить стану дії.

Простий (неозначений) час (Simple Tense). Часи групи Simple позначають дію загальним чином, і не вказують на те, чи завершена вона і чи є вона тривалою.

I often **go** to the park. *Я часто ходжу в парк.*

Тривалий час (Continuous Tense). Часи групи Continuous вказують на процес, дію, що триває у певний момент у минулому, теперішньому чи майбутньому.

Sally **is doing** her homework at the moment. *Саллі зараз робить домашнє завдання*

Здійснений час (Perfect Tense). Часи Perfect в англійській мові позначають дії, що закінчилися до певного моменту або раніше інших дій, що відбувалися в теперішньому, минулому або майбутньому.

I **have done** my homework already. *Я вже виконав домашнє завдання.*

Тривалий здійснений час (Perfect Continuous Tense). Часи Perfect Continuous використовуються для позначення процесу, який розпочався і тривав протягом деякого часу до певного моменту у теперішньому, минулому чи майбутньому.

We **have been preparing** for our exam since morning. *Ми готувалися до іспиту з самого ранку.*

**10.1. THE PRESENT SIMPLE (INDEFINITE) TENSE
ПРОСТИЙ (НЕВИЗНАЧЕНИЙ) ДІЙСНИЙ ЧАС**

Таблиця 11

<u>THE PRESENT SIMPLE (INDEFINITE) TENSE</u>		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (we, you, they) ask. <i>Я (ми, ви, вони) запитую.</i> He (she, it) asks. <i>Він (вона, воно) запитує.</i>	I am asked. <i>Мене запитують.</i> He (she, it) is asked. <i>Його (її, його) запитують.</i> You (we, they) are asked. <i>Вас (нас, їх) запитують.</i>
ПИТАЛЬНЕ	Do I (we, you, they) ask? <i>Я (ми, ви, вони) запитую?</i> Does he (she, it) ask? <i>Він (вона, воно) запитує?</i>	Am I asked? <i>Мене запитують?</i> Is he (she, it) asked? <i>Його (її, його) запитують?</i> Are you (we, they) asked? <i>Вас (мене, їх) запитують?</i>
НЕГАТИВНЕ	I (we, you, they) do not ask. <i>Я (ми, ви, вони) не питаю (питаєм, питаєте, питають).</i> He (she, it) does not ask. <i>Він (вона, воно) не питає</i>	I am not asked. <i>Я (ми, ви, вони) не питаю (ють).</i> He (she, it) is not asked. <i>Він (вона, воно) не питає</i> You (we, they) are not asked. <i>Вас (нас, їх) не питають.</i>

Таблиця 12

ВИПАДКИ ЗАСТОСУВАННЯ THE PRESENT SIMPLE (INDEFINITE) TENSE (ТЕПЕРІШНІЙ ПРОСТИЙ (НЕВИЗНАЧЕНИЙ) ЧАС)

№ п/п	ВИПАДКИ ЗАСТОСУВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Звичайна, регулярно повторювана дія в теперішньому (часто зі словами every day щодня, usually зазвичай, often часто, never ніколи тощо)	I often write letters to my sister. <i>Я часто пишу листи до своєї сестри</i>
2	Загальновідомі факти, незаперечна істина	Water freezes at zero. <i>Вода замерзає при 0°C.</i>
3	Ряд послідовних дій у теперішньому (часто зі словами at first спочатку, then потім, after після і т. п.)	I come to the office, look through the mail and then write letters. <i>Я приходжу на роботу, переглядаю пошту, а потім пишу листи.</i>
4	У додаткових реченнях часу і умови після союзів: if якщо, when коли, as soon as як тільки, before перед тим, як та ін. замість Future Indefinite	As soon as I write the letter, I'll post it immediately. <i>Як тільки я напишу листа, я відразу ж його відправлю.</i>
5	Одинична, конкретна дія в майбутньому (зазвичай намічена до виконання, запланована, із зазначенням часу в майбутньому, часто з дієсловами, що позначають рух)	He comes tomorrow. <i>Він приїжджає завтра.</i> When does the ceremony take place ? <i>Коли відбудеться церемонія?</i>
6	Дія, що відбувається в момент промови, з дієсловами, що не вживаються в часах групи Continuous (to see бачити, to hear чути, recognize розпізнавати, to want хотіти, to understand розуміти та ін.)	I see a ship in the distance. <i>Я бачу судно вдалині.</i>

Форма дієслова 3-ї особи однини в Present Simple утворюється шляхом додавання **-s(-es)** до форми інфінітиву (без частки *to*): *to run бігти - runs біжить*.

-es додається в тих же випадках, що і при утворенні множини іменників, тобто якщо дієслово закінчується на **-o,-s,-ss,-x,-ch,-sh**: *to go йти- goes йде*, *to miss нудьгувати- misses нудьгує*, *to mix змішувати- mixes змішує*, *to catch ловити- catches ловити* т. д. Дієслова, що закінчуються на **-y** з попередньою голосною в 3-й особі однини змінюють **-y** на **-i+-es**: *to cry кричати, плакати-cries кричить, плаче*. Якщо перед **-y** стоїть голосна, діє загальне правило: *to play грати - plays грає*.

Для утворення питальних і негативних речень використовується допоміжне дієслово **to do** (у 3-й особі однини — **does**). У негативних реченнях після нього ставиться заперечення **not** (короткі форми: *do not - don't*, *does not - doesn't*). У питальних реченнях допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Do** you speak English? *Ви розмовляєте англійською?* I **don't** know this word. *Я не знаю цього слова*.

Так як форма **does** містить у собі показник 3-ї особи однини Present Simple, основне дієслово вживається у формі інфінітиву (без частки *to*) і **-s (-es)** вже не додається: **Does** he speak German? *Він говорить німецькою?* He **doesn't** understand anything. *Він нічого не розуміє*.

Коротка ствердна відповідь на загальне питання в Present Simple: Yes, I (we, you, they) do. Yes, he (she, it) does. *Так*.

Коротка негативна відповідь на загальне питання в Present Simple: No, I (we, you, they) don't. No, he (she, it) doesn't. *Ні*.

Дієслову **to be** не потрібно допоміжного дієслова **to do** для утворення запитальних та негативних речень.

При утворенні запитального речення відповідна форма дієслова **to be (am/is/are)** ставиться на перше місце:

Am I wrong? *Я не правий?* **Is** he ill? *Він хворий?* **Are** you all right? *З вами все в порядку?*

У негативних реченнях після відповідної форми дієслова **to be (am/is/are)** ставиться заперечення **not** (короткі форми: *is not - isn't*, *are not - aren't*): He is not at home. *Його немає вдома*. They are not ready today. *Вони не готові сьогодні*.

Дієслово **to have** (у 3-й особі однини — **has**) може утворювати запитальні та негативні речення як з допоміжним дієсловом **to do**, так і без нього: **Have** you a car? **Do** you **have** a car? *У Вас є машина?* **Has** he a pencil? **Does** he **have** a pencil? *Він має олівець? Однак грамотнішим і кращим є варіант з допоміжним дієсловом **do (does)***.

Короткі форми: *have not = haven't*, *has not = hasn't*: I **haven't** a car. = I **don't have** a car. *У мене немає машини*

10.2. THE PAST SIMPLE (INDEFINITE) TENSE ПРОСТИЙ (НЕВИЗНАЧЕНИЙ) МИНУЛИЙ ЧАС

Таблиця 13

THE PAST SIMPLE (INDEFINITE) TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (he, she, it, we, you, they) asked . Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) <i>запитав</i> .	I (he, she, it) was asked . Мене (його, її) <i>запитали</i> . You (we, they) were asked . Вас (нас, їх) <i>запитали</i> .
ПИТАЛЬНЕ	Did I (he, she, it, we, you, they) ask ? Чи <i>запитав я</i> (він, вона, воно, ми, ви, вони).	Was I (he, she, it) asked ? Мене (його, її, його) <i>запитували</i> ? Were you (we, they) asked ? Вас (нас, їх) <i>запитували</i> ?
НЕГАТИВНЕ	I (he, she, it, we, you, they) did not ask . Я (він, вона, воно, ми, ти, вони) <i>не питав</i> .	I (he, she, it) was not asked . Мене (його, її, його) <i>не запитували</i> . You (we, they) were not asked . Вас (нас, їх) <i>не запитували</i> .

Таблиця 14

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PAST SIMPLE (INDEFINITE) TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дія в минулому, що відбулася в якийсь зазначений момент	Yesterday I wrote a letter to my sister. <i>Вчора я написав листа своїй сестрі</i>

2	Регулярно повторювана дія в минулому (часто зі словами every day щодня, often часто, at first спочатку і т. д.)	He wrote letters to his parents every day. <i>Він писав листи батькам щодня.</i>
3	У цьому випадку часто замість Past Simple використовується оборот used to + інфінітив , який також може вказувати на тривалість періоду дії в минулому	He used to play football. <i>Раніше він грав у футбол.</i>
4	Послідовні дії у минулом	He came home, had his dinner and went to bed at once. <i>Він прийшов додому, повечеряв і одразу ліг спати.</i>

Форма дієслова в Past Simple дійсної застави утворюється додаванням до основи правильного дієслова суфікса **-ed** (to start *починати* - started *почав*), а для неправильних дієслів - збігається з другою формою (to begin *починати* – began *почав*).

Таблиця 15

ОРФОГРАФІЧНІ ЗМІНИ ПРИ ДОДАВАННІ -ED		
№ п/п	ПРАВИЛО	ПРИКЛАД
1	Нечитана кінцева -e відкидається	to place <i>розміщувати</i> – placed <i>розмістив</i>
2	Якщо слово закінчується на -y , а перед нею стоїть одна приголосна, то -y змінюється на -i	to cry <i>плакати</i> – cried <i>плакав</i>
3	Якщо ж перед -y стоїть голосна, то -y не змінюється	to play <i>грати</i> – played <i>грав</i>
4	Якщо слово закінчується на одну приголосну, а перед нею стоїть короткий ударний склад (зазвичай одна ударна голосна), то кінцева приголосна подвоюється	to stop <i>зупинятися</i> – stopped <i>зупинився</i>

5	Двоскладні або багатоскладові дієслова, що закінчуються на одну приголосну з попереднім коротким голосним звуком, подвоюють кінцеву приголосну тільки в тому випадку, якщо наголос падає на останній склад	to permit дозволити – permitted дозволив ; Але: to limit – обмежувати limited обмежив (останній склад ненаголошений)
6	Якщо дієслово закінчується на -l , то -l подвоюється незалежно від того, чи падає наголос на останній склад чи ні	to travel подорожувати – travelled подорожував , to cancel скасувати – cancelled скасував ,
7	За правилами орфографії, прийнятої США, -l подвоюється лише тому випадку, коли наголос падає останній склад	Compelled змусив ; Але: traveled подорожував , Canceled скасував

Таблиця 16

ЗАКІНЧЕННЯ -ED ВИМОВЛЯЄТЬСЯ:		
[d]	Після дзвінких приголосних (крім d) та голосних	Lived [livd] (<i>проживав</i>), informed [info:md] (<i>інформований</i>)
[t]	Після глухих приголосних (крім t)	Helped [helpt] (<i>допоміг</i>), asked [a:skt] (<i>запитував</i>)
[ɪd]	Після d i t	Waited [ˈweɪtɪd] (<i>чекав</i>), intended [ɪnˈtendɪd] (<i>призначав</i>)

Для утворення запитальних і негативних речень в Past Simple (Indefinite) дійсної застави використовується форма часу дієслова **to do - did** (для всіх осіб і чисел). При цьому основне дієслово ставиться у формі інфінітиву (оскільки **did** вже несе в собі значення Past Simple (Indefinite) дійсної застави). У питальних реченнях **did** ставиться перед підметом. У негативних - за **did** слідує заперечення *not*. Коротка форма для **did not - didn't**:

Did you see him yesterday? *Ти бачив його вчора?*

He **did not** (= **didn't**) **understand** the new material. *Він не зрозумів нового матеріалу.*

Коротка ствердна відповідь на загальне питання в Past Simple (Indefinite) дійсної застави: Yes, I (he, she, it, we, you, they) did. *Так.*

Коротка негативна відповідь на загальне питання в Past Simple (Indefinite) дійсної застави: No, I (he, she, it, we, you, they) didn't. *Ні.*

Дієслово **to be** не потрібно допоміжного дієслова **did** для утворення запитальних та негативних речень.

При утворенні запитальних речень відповідна форма дієслова **to be (was/were)** ставиться на перше місце: **Was I wrong?** *Я був не правий?* **Was he ill?** *Він був хворий?* **Were you all right?** *З вами було все гаразд?*

Дієслово **to have**, що має у минулому часі форму **had** для всіх осіб і чисел, може утворювати запитальні та негативні речення як з допоміжним дієсловом **did**, так і без нього: **Had you a car?** *У Вас є машина.?* = **Did you have a car?** *У Вас була машина?* **Had he a pencil?** = **Did he have a pencil?** *У нього був олівець?* Однак більш грамотним і бажаним є варіант із допоміжним глаголом **did**.

Коротка форма: **had not = hadn't**: **I hadn't a car. = I didn't have a car.** *В мене не було машини.* І в цьому випадку доцільним є варіант з допоміжним дієсловом **did**.

10.3. THE FUTURE SIMPLE (INDEFINITE) TENSE ПРОСТИЙ (НЕВИЗНАЧЕНИЙ) МАЙБУТНИЙ ЧАС

Таблиця 17

THE FUTURE SIMPLE (INDEFINITE) TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДЖУВАЛЬНЕ	I (he, she, it, we, you, they) will ask. <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) запитаю.</i> (I (we) shall ask.) <i>Я (ми) запитаю.</i>	I (he, she, it, we, you, they) will be asked. <i>Мене (його, її, нас, вас) запитають</i> (I (we) shall be asked.) <i>Мене (нас) запитають.</i>
ПИТАЛЬНЕ	Will I (he, she, it, we, you, they) ask? <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) запитаю?</i> (Shall I (we) ask?) <i>Я (ми) запитую?</i>	Will I (he, she, it, we, you, they) be asked. <i>Мене (його, її, його) запитають.</i> (Shall I (we) be asked.) <i>Мене (нас) запитають</i>
НЕГАТИВНЕ	I (he, she, it, we, you, they) will not	I (he, she, it, we, you, they) will not

	<p>ask.</p> <p><i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) не буду питати.</i></p> <p>(I (we) shall not ask.)</p> <p><i>(Я (ми) не питатиму.)</i></p>	<p>be asked.</p> <p><i>Мене (його, її, нас, вас, їх) не спитають.</i></p> <p>(I (we) shall not be asked.)</p> <p><i>(Мене (нас) не запитають.)</i></p>
--	---	--

<p>N. B.</p>	<p>Форма допоміжного дієслова shall є застарілою, у розмовній мові не вживається (завжди використовується допоміжне дієслово will):</p> <p>I will answer you question. <i>Я відповім на Ваше запитання.</i></p> <p>Вживання shall як допоміжне дієслово для освіти майбутнього часу можна зустріти в офіційних і застарілих текстах, старих підручниках.</p> <p>Однак shall вживається в запитаннях, коли потрібно дізнатися думку співрозмовника про доцільність вчинення дії:</p> <p>Shall I open the window? <i>Мені відчинити вікно?</i></p> <p>Пам'ятайте, що shall може бути не лише допоміжним, а й модальним дієсловом зі значенням повинності ("повинен"). Для цього випадку характерне вживання з 3-ою особою однини:</p> <p>He shall do it! <i>Він повинен зробити це!</i></p> <p>Коротка форма для will і shall однакова - апостроф і подвійна "I" - 'II:</p> <p>I'll be back! <i>Я повернусь!</i></p> <p>Короткі негативні форми: will not = won't (shall not = shan't - практично не використовується):</p> <p>That won't do any good! <i>Від цього толку не буде!</i></p>
---------------------	--

Таблиця 18

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE FUTURE SIMPLE (INDEFINITE) TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дії, які завершаться або будуть здійснюватися в майбутньому. Цей час може	He will return to Kiev in a few

	позначати як однократну, так і повторювану дію (часто з такими обставинами часу, як tomorrow завтра, in a week через тиждень, next month в наступному місяці і т. д.)	days. <i>Він повертається в Київ через кілька днів.</i>
2	Виражає ряд послідовних дій у майбутньому	They will come home, have their dinner and then go to the cinema. <i>Вони прийдуть додому, пообідають, а потім підуть у кіно.</i>
3	Загальновідомі факти, які є незаперечною істиною, повідомляють про те, що буде правильно завжди, за всіх умов, у будь-який момент майбутнього	Water will boil at 100° C. <i>Вода (за)кипить при 100 C.</i> Winter will follow autumn. <i>За восени (но) слідує зима.</i>
N. B.	У додаткових реченнях часу та умови замість форм Future використовуються форми Present: Present Simple (Indefinite) замість Future Simple (Indefinite), Present Continuous (Progressive) замість Future Continuous (Progressive), Present Perfect замість Future Perfect Тим не менш, українською мовою такі речення перекладаються майбутнім часом: I will come if I have time. <i>Я прийду, якщо в мене буде час (додаткові умови)</i> I will tell him about it when I see him. <i>Я розповім йому про це, коли побачу його (додатковий час).</i>	

N. B.	Модальне значення волевиявлення ("хочу"), що іноді приписується допоміжному дієслову will , швидше за все, пов'язане з модальною суттю самого майбутнього часу: говорячи про майбутнє, ми висловлюємо наші припущення, наміри, плани, передбачення і т. д. Ті самі модальні значення зберігаються і за часів групи Present. Порівняйте:
-------	--

I **will** go to London this summer. *Цього літа я поїду до Лондона.*

I **go** to London this summer. *Цього літа я їду до Лондона.*

Єдиною різницею між цими реченнями можна назвати лише ступінь впевненості, але в обох випадках є модальне значення наміру, передбачення.

10.4. THE PRESENT CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE ДІЙСНИЙ ТРИВАЛИЙ (ПОДОВЖЕНИЙ) ЧАС

Таблиця 19

<u>THE PRESENT CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE</u>		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДЖУВАЛЬНЕ	<p>I am asking. <i>Я питаю.</i></p> <p>He (she, it) is asking. <i>Він (вона, воно) запитує</i></p> <p>You (we,) are asking. <i>Ви (ми) запитуєте.</i></p>	<p>I am being asked. <i>Мене запитують.</i></p> <p>He (she, it) is being asked. <i>Його (вона, це) запитують</i></p> <p>You (we, they) are being asked.. <i>Вас (нас, їх) запитують.</i></p>
ПИТАЛЬНЕ	<p>Am I asking? <i>Я питаю?</i></p> <p>Is he (she, it) asking? <i>Він (вона, воно) запитує?</i></p> <p>Are you (we, they) asking? <i>Ви (ми, вони) запитуєте?</i></p>	<p>Am I being asked? <i>Мене питають?</i></p> <p>Is he (she, it) being asked? <i>Його (її, це) запитують?</i></p> <p>Are you (we, they) being asked? <i>Вас (нас, їх) питають?</i></p>
НЕГАТИВНЕ	<p>I am not asking. <i>Я не питаю.</i></p> <p>He (she, it) is not asking. <i>Він (вона, воно) не</i></p>	<p>I am not being asked. <i>Мене не питають.</i></p> <p>He (she, it) is not being asked.</p>

	<p><i>питає.</i> You (we, they) are not asking. <i>Ви (ми, вони) не питаєте</i></p>	<p><i>Його (її, його) не питають.</i> You (we, they) are not being asked. <i>Вас (нас, їх) не питають.</i></p>
--	--	---

Таблиця 20

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PRESENT CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАД
1	Дія в розвитку, незакінчена, що відбувається в момент промови	I am writing a letter to my sister now, don't bother me. <i>Я зараз пишу листа сестрі, не турбуй мене.</i>
2	Дія у найближчому майбутньому (зазвичай з обставиною часу)	My wife is coming in a minute. <i>Моя дружина прийде за хвилину.</i>

10.5. THE PAST CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE МИНУЛИЙ ТРИВАЛИЙ (ПОДОВЖЕНИЙ) ЧАС

Таблиця 21

THE PAST CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДЖУВАЛЬНЕ	<p>I (he, she, it) was asking. <i>Я (він, вона, воно) запитував.</i> You (we, they) were asking. <i>Ви (ми, вони) запитували.</i></p>	<p>I (he, she, it) was being asked. <i>Мене (його, її, це) запитували.</i> You (we, they) were being asked. <i>Вас (нас, їх) питали.</i></p>

ПИТАЛЬНЕ	<p>Was I (he, she, it) asking? <i>Я (він, вона, воно) питав?</i></p> <p>Were you (we, they) asking? <i>Ви (ми, вони) питали?</i></p>	<p>Was I (he, she, it) being asked? <i>Мене (його, її, це) запитували?</i></p> <p>Were you (we, they) being asked? <i>Вас (нас, них) запитували?</i></p>
НЕГАТИВНЕ	<p>I (he, she, it) was not asking. <i>Я (він, вона, воно) не питав.</i></p> <p>You (we, they) were not asking. <i>Ви (ми, вони) не питали.</i></p>	<p>I (he, she, it) was not being asked. <i>Мене (його, її, це) не питали.</i></p> <p>You (we, they) were not being asked. <i>Вас (нас, їх) не питали.</i></p>

Таблиця 22

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PAST CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дія в розвитку, незакінчена, що відбувалася в певний момент у минулому	Yesterday at 6 o'clock I was writing a letter. <i>Вчора о 6 годині я писав листа.</i>
2	Дія, що протікала в момент, коли відбулася будь-яка інша дія, виражена в Past Simple (у придаткових реченнях, які зазвичай починаються зі слова when коли)	He was reading a book when I <i>entered</i> the room. <i>Він читав книгу, коли я увійшов до кімнати.</i>
3	Паралельні дії в минулому (у додаткових	I was watching TV

	реченнях часу, які зазвичай починаються зі слова while поки, в той час як)	while he was looking through the newspapers. <i>Я дивився телевізор, коли він переглядав газети.</i>
4	Дія, що протікала в обмежений період (коли у реченні підкреслюється тривалість процесу), часто зі словами all day long <i>весь день</i> , the whole month <i>цілий місяць</i> і т.д.	I was talking to him from 7 till 8 o'clock last night. <i>Я розмовляв з ним учора ввечері з 7 до 8 години.</i>

10.6. THE FUTURE CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE МАЙБУТНІЙ ТРИВАЛИЙ (ПОДОВЖЕНИЙ) ЧАС

Таблиця 23

THE FUTURE CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДЖУВАЛЬНЕ	I (he, she, it, we, you, they) will be asking. <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) буду запитувати.</i> (I (we) shall be asking.) <i>(Я (ми) будемо запитувати.)</i>	
ПИТАЛЬНЕ	Will I (he, she, it, we, you, they) be asking? <i>Чи буду я (він, вона, воно, ми, ви, вони) запитувати?</i> (Shall I (we) be asking?) <i>(Я (ми) запитую?)</i>	НЕ ІСНУЄ

НЕГАТИВНЕ	<p>I (he, she, it, we, you, they) will not be asking. <i>Я (він, вона, воно, ми, ти, вони) не буду запитувати.</i> (I (we) shall not be asking.) <i>(Я (ми) не буду запитувати.)</i></p>	
------------------	---	--

Таблиця 24

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE FUTURE CONTINUOUS (PROGRESSIVE) TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дія у розвитку, незакінчена, що відбувається або у певний момент у майбутньому, або протягом цілого періоду у майбутньому	<p>I'll be waiting for you at 5 o'clock. <i>Я чекатиму на вас о 5 годині.</i> I'll be translating this article all day long tomorrow. <i>Завтра я цілий день перекладатиму цю статтю.</i></p>
2	Дія, яка буде здійснюватися, протікати в той момент, коли відбудеться інша дія, виражена дієсловом у формі Present Simple (у додаткових реченнях часу, що починаються зі слова, коли)	<p>I'll be working when you come. <i>Я працюватиму, коли ви прийдете.</i></p>
3	Паралельні дії в майбутньому, тобто що протікають в один і той же час (у додаткових реченнях часу, що починаються зі слова while , <i>поки, доки, в той час як</i>)	<p>He will be reading while the children will be swimming. <i>Він читатиме, доки</i></p>

		<i>діти купатимуться.</i>
4	Дія в майбутньому, яка з'явиться результатом природного перебігу подій, причому точний час його здійснення може бути не вказано	I'll soon be starting my studies in King's College. <i>Скоро я навчатимусь у Королівському коледжі.</i>
N. В.	<i>Загальна формула утворення часів групи Perfect: to have (у відповідній формі) + дієприкметник II</i>	

10.7. THE PRESENT PERFECT TENSE ТЕПЕРЕШНІЙ ЗДІСНЕНИЙ ЧАС

Таблиця 25

THE PRESENT PERFECT TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (we, you, they) have asked. <i>Я (ми, ви, вони) запитав.</i> He (she, it) has asked. <i>Він (вона, воно) запитав.</i>	I (we, you, they) have been asked. <i>Мене (нас, вас, їх) запитали.</i> He (she, it) has been asked. <i>Його (її, це) запитали.</i>
ПИТАЛЬНЕ	Have I (we, you, they) asked? <i>Я (ми, ви, вони) питав?</i> Has he (she, it) asked? <i>Він (вона, воно) запитав?</i>	Have I (we, you, they) been asked? <i>Мене (нас, вас, їх) запитували?</i> Has he (she, it) been asked? <i>Його (її, його) запитували?</i>
НЕГАТИВНЕ	I (we, you, they) have not asked. <i>Я (ми, ви, вони) не запитали.</i>	I (we, you, they) have not been asked. <i>Мене (нас, вас, їх) не питали.</i>

	He (she, it) has not asked. <i>Він (вона, воно) не запитав.</i>	He (she, it) has not been asked. <i>Його (її, його) не питали</i>
--	---	---

Таблиця 26

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PRESENT PERFECT TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дії, що завершилися в минулому, але мають прямий зв'язок з нинішнім моментом. Без уточнення часу	I have written this letter. <i>Я написав цього листа.</i>
2	Дія, що завершилася в минулому періоді в нинішньому (такими словами, як today сьогодні, this week цього тижня, this month цього місяця і т. д.)	This week I have called her twice. <i>Цього тижня я два рази дзвонив їй.</i> I have visited him today. <i>Сьогодні я навістив його.</i>
3	З прислівниками невизначеного часу: never <i>коли-небудь</i> , ever <i>коли-небудь</i> , yet <i>ще</i> , already <i>вже</i> , lately <i>нещодавно</i> (за останні дні або місяці), recently <i>нещодавно</i> (за останні місяці або роки); зі словом since <i>с</i> так як <i>с, с тих пір</i>	I haven't seen him since spring. <i>Я не бачив його з весни.</i>
4	У додаткових реченнях часу та умови після сполук after <i>після того, як</i> , if <i>якщо</i> , when <i>коли</i> , as soon as <i>як тільки</i> , before <i>перш ніж</i> замість Future Perfect	I'll go to the Crimea after I have taken my exams. <i>Я поїду до Криму після того, як сдам іспити.</i>
5	Дія або стан, не закінчений на момент промови (перекладається дієсловом теперішнього часу)	I have known him for many years. <i>Я знаю його багато років.</i>

10.8. THE PAST PERFECT TENSE МИНУЛИЙ ЗДІЙСНЕНИЙ ЧАС

Таблиця 27

THE PAST PERFECT TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (he, she, it, we, you, they) had asked. <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) запитав.</i>	I (he, she, it, we, you, they) had been asked. <i>Мене (його, її, його, нас, вас, їх) запитали.</i>
ПИТАЛЬНЕ	Had I (he, she, it, we, you, they) asked? <i>Чи запитав я (він, вона, воно, ми, ви, вони)?</i>	Had I (he, she, it, we, you, they) been asked. <i>Якби мене (його, її, його, нас, вас, їх) запитали?</i>
НЕГАТИВНЕ	I (he, she, it, we, you, they) had not asked. <i>Я (він, вона, воно, ми, ти, вони) не питав.</i>	I (he, she, it, we, you, they) had not been asked. <i>Мене (його, її, його, нас, вас, їх) не просили.</i>

Таблиця 28

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PAST PERFECT TENSE	
ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАД
Дія або стан, що завершилося до певного моменту в минулому. Цей момент визначається або обставиною часу з прийменником by до (к), або іншою дією або станом у минулому, яка сталося пізніше і виражається дієсловом у Past Simple	Yesterday by 7 o'clock I had translated the text. <i>Вчора о 7-й годині я переклав текст.</i> I had had breakfast before he came. <i>Я поснідав до того, як він прийшов.</i>

**10.9. THE FUTURE PERFECT TENSE
МАЙБУТНІЙ ЗДІЙСНЕНИЙ ЧАС**

Таблиця 29

THE FUTURE PERFECT TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	<p>I (he, she, it, we, you, they) will have asked. (I (we) shall have asked.) <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) спитаю.</i> <i>(Я (ми) запитаю.)</i></p>	<p>I (he, she, it, we, you, they) will have been asked. (I (we) shall have been asked.) <i>Мене (його, її, його, нас, вас, їх) запитають.</i> <i>(Мене (нас) запитали б.)</i></p>
ПИТАЛЬНЕ	<p>Will I (he, she, it, we, you, they) have asked? (Shall I (we) have asked?) <i>Чи запитаю я (він, вона, воно, ми, ви, вони)?</i> <i>(Я (ми) запитаю?)</i></p>	<p>Will I (he, she, it, we, you, they) have been asked? (Shall I (we) have been asked?) <i>Мене (його, її, його, нас, вас, їх) запитали?</i> <i>(Мене (нас) запитали?)</i></p>
НЕГАТИВНЕ	<p>I (he, she, it, we, you, they) will not have asked. (I (we) shall not have asked.) <i>Я (він, вона, воно, ми, ви, вони) не буду питати.</i> <i>(Я (ми) не запитував би.)</i></p>	<p>I (he, she, it, we, you, they) will not have been asked. (I (we) shall not have been asked.) <i>Мене (його, її, його, нас, вас, їх) не спитають.</i> <i>(Мене (нас) не просили б.)</i></p>

Таблиця 30

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE FUTURE PERFECT TENSE		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Дія, яка буде завершена до певного моменту в майбутньому, який визначається обставиною часу з прийменником by <i>к, до</i>	I'll have translated this text by 2 o'clock tomorrow. <i>Я перекладу цей текст завтра до 2 година</i>
2	Дія, яка завершиться до іншої дії в майбутньому, вираженої дієсловом в Present Simple (з прийменником by <i>к, до</i>)	I'll have written my composition by the time you ring me up. <i>Я напишу твір до того, як ти мені подзвониш.</i>

10.10. THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS TENSE ДІЙСНИЙ ПЕРФЕКТНО-ПОДОВЖЕНИЙ ЧАС

Таблиця 31

THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (you, we, they) have been asking . <i>Я (ви, ми, вони) питаю.</i> He (she, it) has been asking . <i>Він (вона, воно) запитував.</i>	
ПИТАЛЬНЕ	Have I (you, we, they) been asking ? <i>Я (ви, ми, вони) питаю?</i>	НЕ ІСНУЄ

	<p>Has he (she, it) been asking? <i>Він (вона, воно) питає?</i></p>	
<p>НЕГАТИВНЕ</p>	<p>I (you, we, they) have not been asking. <i>Я (ви, ми, вони) не питає.</i></p> <p>He (she, it) has not been asking. <i>Він (вона, воно) не питає.</i></p>	

Таблиця 32

<p>ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS TENSE</p>	
<p>ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ</p>	<p>ПРИКЛАДИ</p>
<p>Дія або стан, що почалася до цього моменту, що тривала протягом іншого періоду часу і продовжується в момент промови або що закончується безпосередньо перед моментом промови. При цьому указується або весь період дії (звичайно з прийменником for протягом, вже), або початковий момент (звичайно з прийменником since з моменту с, з тих пір як)</p>	<p>I have been watching TV for 2 hours. <i>Я дивлюсь телевізор уже 2 години.</i></p> <p>I have been waiting since yesterday morning. <i>Я чекаю з учорашнього ранку.</i></p>

**10.11. THE PAST PERFECT CONTINUOUS TENSE
МИНУЛИЙ ПЕРФЕКТНО-ПРОДОВЖЕНИЙ ЧАС**

Таблиця 33

THE PAST PERFECT CONTINUOUS TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	I (he, she, it, you, we, they) had been asking. <i>Я (він, вона, воно, ти, ми, вони) запитував.</i>	
ПИТАЛЬНЕ	Had I (he, she, it, you, we, they) been asking? <i>Чи запитував я (він, вона, воно, ти, ми, вони)?</i>	НЕ ІСНУЄ
НЕГАТИВНЕ	I (he, she, it, you, we, they) had not been asking. <i>Я (він, вона, воно, ти, ми, вони) не питав.</i>	

Таблиця 34

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE PAST PERFECT CONTINUOUS TENSE	
ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
Виражає тривалу дію або стан, яка почалася раніше іншої дії або стану, що зазвичай виражається формою Past Simple , і при настанні цієї дії або стану все ще деякий час тривала або була перервана. При цьому вказується або весь період дії або стану (зазвичай із прийменником for <i>протягом, вже</i>), або початковий момент (зазвичай із прийменником since з)	I had been writing a letter for 2 hours when he came. <i>Я писав листа вже 2 години, коли він прийшов.</i> I had been reading this book since 3 o'clock when he came. <i>Я читав цю книгу з 3 годин, коли він прийшов.</i>

**10.12. THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS TENSE
МАЙБУТНІЙ ПЕРФЕКТНО-ПРОДОВЖЕНИЙ ЧАС**

Таблиця 35

THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS TENSE		
ТИП РЕЧЕННЯ	ДІЙСНА ЗАСТАВА	ПАСИВНА ЗАСТАВА
СТВЕРДНЕ	<p>I (he, she, it, you, we, they) will have been asking. (I (we) shall have been asking.) <i>Я (він, вона, воно, ти, ми, вони) запитую.</i> <i>(Я (ми) мав би запитати.)</i></p>	
ПИТАЛЬНЕ	<p>Will I (he, she, it, you, we, they) have been asking? (Shall I (we) have been asking?) <i>Чи запитував я (він, вона, воно, ти, ми, вони)?</i> <i>(Я (ми) мав би запитувати?)</i></p>	НЕ ІСНУЄ
НЕГАТИВНЕ	<p>I (he, she, it, you, we, they) will not have been asking. (I (we) shall not have been asking.) <i>Я (він, вона, воно, ти, ми, вони) не буду питати.</i> <i>(Я (ми) не питаю би.)</i></p>	

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS TENSE	
ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
Дія або стан, що почнеться до певного моменту в майбутньому і продовжуватиметься аж до цього моменту (або триває в цей момент), із зазначенням всього періоду дії або стану (зазвичай із прийменником for протягом) або із зазначенням початкового моменту дії (зазвичай з прийменником since з)	By the time my alarm-clock rings I'll have been sleeping for 8 hours. <i>Коли прозвонить мій будильник, я спатиму вже 8 годин.</i> By the end of September she will have been living here for 7 years. <i>До кінця вересня вона тут житиме вже 7 років.</i>

10.13. МАЙБУТНЄ В МИНУЛОМ (FUTURE IN THE PAST)

Крім дванадцяти дієслівних часів для вираження теперешнього, минулого і майбутнього часу в дійсному нахиленні часто виділяють ще чотири форми **Future in the Past** (майбутнього в минулому), які утворюються аналогічно відповідним формам **Future** із заміною **will (shall)** формами **would (should)**.

УТВОРЕННЯ ФОРМ FUTURE IN THE PAST		
	ACTIVE	PASSIVE
FUTURE INDEFINITE IN THE PAST	would (should) + <u>инфинитив</u> без to	would (should) + be + дієприкметник II
FUTURE CONTINUOUS IN THE PAST	would (should) + be + <u>дієприкметник I</u>	НЕ ІСНУЄ
FUTURE PERFECT IN THE PAST	would (should) + have + <u>дієприкметник II</u>	would (should) + have been + дієприкметник II

FUTURE PERFECT CONTINUOUS IN THE PAST	would (should) + have been + дієприкметник I	HE ICHУЄ
--	---	-----------------

Короткі форми: would/should =**d**: I would (I should) =**I'd**, you would =**you'd** etc., would not =**wouldn't**, should not =**shouldn't**.

Форми **Future in the Past** передають ті ж значення, що й відповідні їм форми **Future**, але на відміну від них служать для вираження дії, яке є майбутнім не по відношенню до моменту промови, а по відношенню до минулого моменту, тобто для вираження майбутньої дії, про яку йшлося у минулому.

Форми **Future in the Past** використовуються, зазвичай, у придаткових реченнях, підпорядкованих головному, з дієсловом-присудком у минулому часі: **I hoped** that I **would find** her at home. Я сподівався, що знайду її вдома.

В обставинних підрядних реченнях часу та умови замість **Future in the Past** використовується форма минулого часу: He said that he **would tell** her about it if he saw her. Він сказав, що повідомить її про це, якщо побачить її

Граматичне значення англійських дієслів у формах **Future in the Past** в українській мові передають дієслова у майбутньому: We knew that we **would manage** somehow. Ми знали, що якось упораємося.

Таким чином, дана дієслівна форма означає проходження якоїсь події щодо моменту «тоді» як точки відліку, що передує моменту промови: He **hoped** that things **would change**. Він сподівався, що відбудуться зміни.

Форми **Future in the Past**, зазвичай, регулярно вживаються у непрямої промови (власної чи невлавної), коли вимова цієї промови належить до минулого: He **cried** that nobody **would harm** her. Він кричав, що ніхто її не скривдить.

Крім того, існують форми **Future Indefinite in the Past** та **Future Perfect in the Past пасивної застави**, що утворюються відповідно за допомогою допоміжних дієслів **would (should) + be + дієприкметник II** смислового дієслова (He knew that they **would be invited**. Він знав, що їх *запросять*) і **would (should) + have been + дієприкметник II** смислового дієслова.

Часи пасивної застави використовуються відповідно до тих самих правил, як і відповідні їм часи дійсної застави.

10.14. КОНСТРУКЦІЯ **BE GOING** + ІНФІНІТИВ

Дія або стан, що виражається цією конструкцією, знаходиться на шляху до здійснення, лише намічається і в більшості випадків має значення наміру. Інфінітив може вживатися у будь-якій формі, крім перфектної. Якщо дієслово **to be** уживане в даний час (**am, is, are**), то конструкція виражає дію або стан, що відноситься до майбутнього. Якщо дієслово **to be** стоїть у формі минулого часу (**was, were**), то вона висловлює намір, що існував у минулому, вчинити якусь дію.

Таблиця 39

ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ КОНСТРУКЦІЇ BE GOING + ІНФІНІТИВ		
№ п/п	ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ	ПРИКЛАДИ
1	Намір зробити дію в майбутньому, близькість якого залежить від того, наскільки далеко заходять плани того, хто говорить.	I am going to leave. <i>Я збираюся переїхати.</i>
2	Особиста думка якоїсь особи про наміри іншої особи або про майбутні події	<i>She's going to be showing some of the latest things, I think.</i> <i>Я думаю, він збирається показувати децю з новинок.</i>
3	Невідворотна дія або стан (рок, доля тощо)	Ain't it fun to know that you're gonna die young. <i>Чи не забавно знати, що тобі молодим вмирати.</i>
ПРИМІТКИ		
№ п/п	ПРИМІТКИ	ПРИКЛАДИ
1	Минулий час дієслова to be (was, were) у складі конструкції вказує на намір, що існував у минулому	I was going to fix breakfast for you. <i>Я збирався приготувати тобі сніданок.</i>
2	Службове дієслово be going зрідка вживається у формі Past Perfect . У таких випадках конструкція означає, що дію,	Norman had been going to take her to a lecture that night. <i>Того вечора Норман</i>

	що намічалася до здійснення, або стан були потенційно можливими, але не здійснилися.	<i>хотів сходити з нею на лекцію (але не вийшло).</i>
3	Be going може передувати дієслову to have у модальному значенні. Присудок у цьому випадку висловлює необхідність, що намічається, зробити дію	You know, you're going to have to fight these engineers every inch of the way. <i>Знаєш, тобі доведеться відвойовувати у цих інженерів кожен дюйм.</i>
4	Дієслова to go і to come рідко зустрічаються в даній конструкції: їх зазвичай вживають у формі Present Continuous	I am going... <i>Я йду...</i> He is coming... <i>Він йде...</i>
5	Інфінітив після поєднання може вживатися і в пасивній заставі	He is going to be appointed manager of that department. <i>Його збираються призначити управителем цього відділення.</i>
6	Перед поєднанням be going іноді вживаються модальні дієслова (виключно may та might)	She might be going to have another baby! <i>Мабуть, вона знову збирається народжувати!</i>
7	У розмовній мові часто вживається форма be+gonna+інфінітив без to	I'm gonna tell you a secret. <i>Я розповім тобі секрет.</i>
8	У складних реченнях конструкція може виступати у значенні Future Indefinite як у головному, так і в придаткових реченнях	If you don't shut your mouth, you're gonna feel the floor. <i>Якщо ти не закриєш рота, ти відчуєш підлогу.</i> I forgot something else we'll need if you're going to be here a few days. <i>Я забув ще щось, що нам знадобиться, якщо ви збираєтесь пробути тут кілька днів.</i>

11. ВПРАВИ ЗА ТЕМОЮ "ВИДОЧАСНІ ФОРМИ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА" (З ВІДПОВІДЯМИ)

Вправа 1. Put the following sentences into the correct tense: *Simple Past, Simple Present, Present Continuous or Past Continuous, Present Perfect.*

1. I _____ (listen) to the radio while Mary _____ (cook) dinner.
2. You _____ (buy) this book yesterday?
3. Last Friday Jill _____ (go) home early because she _____ (want) to see a film.
 1. When your brother usually _____ (get) home in the evening?
 2. Jane always _____ (bring) us a nice present.
 3. What those people _____ (do) in the middle of the road?
 4. You _____ (read) this book?
 5. While Fred _____ (sleep), Judy _____ (watch) TV.
 6. When I _____ (be) young, I _____ (think) Mary _____ (be) nice – but now I _____ (think) she's fantastic.
 7. Jill _____ (walk) home when she _____ (see) her husband's car outside the cinema
 8. Look there! Sue and Tim _____ (run) to school.
 9. Jack's father _____ (not work) in London – he _____ (not speak) English.
 10. Joe _____ (buy) a car yesterday.
 11. Their father often _____ (go) to rock concerts.
 12. While you _____ (sleep), mother _____ (arrive).

Вправа 2. Виправити помилки.

1. When she was younger, she has played tennis every day.
1. It's already 10:00, but Jane hasn't finished her homework already.
2. Joe crashed his car three times since Christmas.
3. Did you done your homework, or have you been watching TV?
4. Karl has been driving since five years.
5. This hotel has been already in business for twenty years.

Вправа 3. Put the verbs in brackets in the correct tense form (*Present Simple, Present Perfect, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous*).

1. Alice ... (not to take) the bus to school every day. She usually ... (to walk) to school...
 1. (to take) ... you the bus to get to school or ... (to walk) you?
 2. Who is this man? I ... (to think) that I ... (to know) him, but I ... (to forget) his name.
 3. The children ... (to have) a good time in the park yesterday. They ... (to give) small pieces of bread to the ducks. Then they ... (to take) pictures of themselves.
 4. Where are the children? They ... (to watch) TV in the room now. Some minutes ago they ... (to play) a game.

5. Now I am in my class. I... (to sit) at my desk. I always ... (to sit) at the same desk.

Вправа 4. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Simple*, *Future Simple*, *Present Continuous* или поставьте конструкцию to be going + to inf.

1. When you _____ (know) your examination results?
2. Kathy _____ (travel) to Caracas next month to attend a conference.
1. Do you have any plans for lunch today? – I _____ (meet) Shannon at the Sham Cafe in an hour. Do you want to join us?
2. I _____ (buy) a bicycle for my son for his birthday next month. Do you know anything about bikes for kids? – Sure. What do you want to know?
3. How do you like your new job? – I don't start it until tomorrow. I _____ (give) you an answer next week.
4. I suppose he _____ (talk) about his new invention.
5. Why are you packing your suitcase? – I _____ (leave) for Los Angeles in a couple of hours.
6. My regular doctor, Dr. Jordan, _____ (attend) a conference in Las Vegas next week, so I hope I _____ (meet) her partner, Dr. Peterson, when I _____ (go) for my appointment next Friday.
7. What time class _____ (begin) tomorrow morning? – It _____ (begin) at eight o'clock sharp.
8. The coffee shop _____ (open) at seven o'clock tomorrow morning. I'll meet you there at 7:15. – Okay. I'll be there.

Вправа 5. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Future Continuous*, *Present Continuous*, *Future Simple* або поставьте конструкцию to be going + to inf.

1. At 5 o'clock tomorrow he _____ (work).
2. He can't come at noon tomorrow because he _____ (give) a lesson at that time.
3. She _____ (read) an interesting book the whole evening tomorrow.
4. At 10 o'clock tomorrow morning he _____ (talk) to his friend.
5. You will recognize her when you see her. She _____ (wear) a yellow hat.
6. He _____ (have a party) on Saturday 4th December in London at 10 pm.
7. In the next days you _____ (visit) famous sights.
8. Jeanne and Paul _____ (move) to London next month.
9. Leave the washing up. -I _____ (do) it later.
10. This time tomorrow I _____ (lie) on the beach.
11. Look out! You _____ (spill) your tea!

Вправа 6. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Continuous*, *Present Perfect*, *Present Perfect Continuous*, *Past Simple*.

1. Aren't you about to finish with the dishes? You _____ (wash) the dishes for thirty minutes or more. How long can it take you to wash the dishes?

2. We _____ (go) to the Steak House restaurant many times. The food is excellent.

3. A: What is that sound? B: A car alarm _____ (ring) somewhere down the street. It _____ (drive) me crazy –I wish it would stop! It _____ (ring) for more than twenty minutes.

4. Can you translate this note from Stockholm? I understood Swedish when I _____ (be) a child, but I _____ (forget) it all.

5. What's that dent in the side of the car? You _____ (have) an accident?

6. I'm sorry, John's not here; he _____ (go) to the dentist. He _____ (have) trouble with a tooth for some time.

7. This cassette recorder is broken. You _____ (play) about with it?

8. Your Italian is very good. You _____ (study) it long?

9. Do you mind if I clear the table? You _____ (have) enough to eat?

10. Ann never _____ (go) camping. She _____ (not sleep) in a tent.

11. Frank, where have you been? We _____ (wait) for you since 1 p.m.

12. I'm not surprised he _____ (fail) that exam. He _____ (not / work) hard recently.

Вправа 7. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Perfect*, *Past Simple* или *Present Perfect Continuous*.

1. Oh no! The children _____ (cook). Look at the state of this kitchen!

2. How many times Wendy _____ (be) late for work this week?

3. 'm going to give that cat some food. It _____ (sit) on the doorstep for hours. I'm sure it's starving.

4. I _____ (do) grammar exercises all morning. I deserve a treat for lunch.

5. You _____ (not / buy) your mother a present? That's really mean of you.

6. She _____ (work) in Australia for 2 years. Then she moved.

7. Now where are my keys? This is the third time I _____ (lose) them today

8. You _____ (ever/play) chess? You should try it. I'm sure it's the sort that you'd like.

9. Oh do be quiet. You _____ (grumble) all day!

10. Your tennis _____ (really / improve)! You _____ (practice) in secret?

Вправа 8. Підкресліть правильно вибраний час.

1. I am writing in connection with the advertisement which appeared / has appeared on 12 April.

2. I originally studied/ have studied chemistry at university. I graduated / have been graduating with a first-class degree.

3. I now completed / have now completed a postgraduate degree in administration.

4. I've been trying / I've tried to find a permanent job for a considerable time.
5. Indeed, I have already worked / I have already been working for several companies on a temporary basis.
6. In my first job, I was / have been responsible for marketing,
7. I've been applying / have applied for several posts this year but I did not manage / have not managed to find what I'm looking for.
8. The last job I applied / have applied for required applicants to speak some Japanese,
9. I started learning / have been learning Spanish a few months ago I did not obtain / have not obtained a qualification in it yet.
10. I did not apply / have not applied for a job with your company before.
11. I hoped / have hoped that you would consider my application favourably.
12. However, I have been waiting/ have waited for a reply for weeks and I still have not received / did not receive any answer.

Вправа 9. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Perfect*, *Past Simple* или *Present Perfect Continuous*.

1. Today is Thursday, and John _____ (be) late twice this week; he _____ (be) late yesterday and on Monday.
2. I first _____ (meet) George a month ago, and I _____ (meet) him several times since then.
3. It is October now, and we _____ (do) a lot of work this year; we _____ (do) a lot last year too.
4. She _____ (buy) a coat last winter, but she _____ (not / buy) a new dress since 2008.
5. It's only the middle of the month, and he _____ (spend) (already) most of his salary; he _____ (spend) \$60 yesterday,
6. I _____ (break) my leg in 1991, but I _____ (break) (never) my arm.
7. He's over sixty, and he's still working. He _____ (work) hard all his life. When he _____ (be) a young man, he sometimes _____ (work) all night.
8. The postman _____ (come) at eight yesterday, but it's now half past eight and he _____ (not / come) yet.
9. Today is May 25th. Ted _____ (not / be) absent this month.
10. He _____ (feel) extremely ill when he went to hospital, but he _____ (feel) much better since he came out of hospital a month ago.

Вправа 10. Put the following sentences into the correct tense: *Simple Past*, *Simple Present*, *Present Continuous* or *Past Continuous*, *Present Perfect*.

1. I _____ (listen) to the radio while Mary _____ (cook) dinner.
2. You _____ (buy) this book yesterday?

3. Last Friday Jill _____ (go) home early because she _____ (want) to see a film.
4. When your brother usually _____ (get) home in the evening?
5. Jane always _____ (bring) us a nice present.
6. What those people _____ (do) in the middle of the road?
7. You _____ (read) this book?
8. While Fred _____ (sleep), Judy _____ (watch) TV.
9. When I _____ (be) young, I _____ (think) Mary _____ (be) nice – but now I _____ (think) she's fantastic.
10. Jill _____ (walk) home when she _____ (see) her husband's car outside the cinema
11. Look there! Sue and Tim _____ (run) to school.
12. Jack's father _____ (not work) in London – he _____ (not speak) English.
13. Joe _____ (buy) a car yesterday.
14. Their father often _____ (go) to rock concerts.
15. While you _____ (sleep), mother _____ (arrive).

Вправа 11. . *Виправте помилки*

1. When she was younger, she has played tennis every day.
2. It's already 10:00, but Jane hasn't finished her homework already.
3. Joe crashed his car three times since Christmas.
4. Did you done your homework, or have you been watching TV?
5. Karl has been driving since five years.
6. This hotel has been already in business for twenty years.

Вправа 12. *Put the verbs in brackets in the correct tense form (Present Simple, Present Perfect, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous).*

1. Alice ... (not to take) the bus to school every day. She usually ... (to walk) to school...
2. (to take) ... you the bus to get to school or ... (to walk) you?
3. Who is this man? I ... (to think) that I ... (to know) him, but I ... (to forget) his name.
4. The children ... (to have) a good time in the park yesterday. They ... (to give) small pieces of bread to the ducks. Then they ... (to take) pictures of themselves.
5. Where are the children? They ... (to watch) TV in the room now. Some minutes ago they ... (to play) a game.
6. Now I am in my class. I... (to sit) at my desk. I always ... (to sit) at the same desk.

Вправа 13. *Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в Present Simple, Future Simple, Present Continuous или поставьте конструкцию to be going + to inf.*

1. When you _____ (know) your examination results?
2. Kathy _____ (travel) to Caracas next month to attend a conference.

3. Do you have any plans for lunch today? – I _____ (meet) Shannon at the Sham Cafe in an hour. Do you want to join us?
4. I _____ (buy) a bicycle for my son for his birthday next month. Do you know anything about bikes for kids? – Sure. What do you want to know?
5. How do you like your new job? – I don't start it until tomorrow. I _____ (give) you an answer next week.
6. I suppose he _____ (talk) about his new invention.
7. Why are you packing your suitcase? – I _____ (leave) for Los Angeles in a couple of hours.
8. My regular doctor, Dr. Jordan, _____ (attend) a conference in Las Vegas next week, so I hope I _____ (meet) her partner, Dr. Peterson, when I _____ (go) for my appointment next Friday.
9. What time class _____ (begin) tomorrow morning? – It _____ (begin) at eight o'clock sharp.
10. The coffee shop _____ (open) at seven o'clock tomorrow morning. I'll meet you there at 7:15. – Okay. I'll be there.

Вправа 14. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Future Continuous*, *Present Continuous*, *Future Simple* или поставьте конструкцию *to be going + to inf.*

1. At 5 o'clock tomorrow he _____ (work).
2. He can't come at noon tomorrow because he _____ (give) a lesson at that time.
3. She _____ (read) an interesting book the whole evening tomorrow.
4. At 10 o'clock tomorrow morning he _____ (talk) to his friend.
5. You will recognize her when you see her. She _____ (wear) a yellow hat.
6. He _____ (have a party) on Saturday 4th December in London at 10 pm.
7. In the next days you _____ (visit) famous sights.
8. Jeanne and Paul _____ (move) to London next month.
9. Leave the washing up. -I _____ (do) it later.
10. This time tomorrow I _____ (lie) on the beach.
11. Look out! You _____ (spill) your tea!

Вправа 15. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Continuous*, *Present Perfect*, *Present Perfect Continuous*, *Past Simple*.

1. Aren't you about to finish with the dishes? You _____ (wash) the dishes for thirty minutes or more. How long can it take you to wash the dishes?
2. We _____ (go) to the Steak House restaurant many times. The food is excellent.
3. A: What is that sound? B: A car alarm _____ (ring) somewhere down the street. It _____ (drive) me crazy –I wish it would stop! It _____ (ring) for more than twenty minutes.

4. Can you translate this note from Stockholm? I understood Swedish when I _____ (be) a child, but I _____ (forget) it all.
5. What's that dent in the side of the car? You _____ (have) an accident?
6. I'm sorry, John's not here; he _____ (go) to the dentist. He _____ (have) trouble with a tooth for some time.
7. This cassette recorder is broken. You _____ (play) about with it?
8. Your Italian is very good. You _____ (study) it long?
9. Do you mind if I clear the table? You _____ (have) enough to eat?
10. Ann never _____ (go) camping. She _____ (not sleep) in a tent.
11. Frank, where have you been? We _____ (wait) for you since 1 p.m.
12. I'm not surprised he _____ (fail) that exam. He _____ (not / work) hard recently.

Вправа 16. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Perfect*, *Past Simple* или *Present Perfect Continuous*.

1. Oh no! The children _____ (cook). Look at the state of this kitchen!
2. How many times Wendy _____ (be) late for work this week?
3. I'm going to give that cat some food. It _____ (sit) on the doorstep for hours. I'm sure it's starving.
4. I _____ (do) grammar exercises all morning. I deserve a treat for lunch.
5. You _____ (not / buy) your mother a present? That's really mean of you.
6. She _____ (work) in Australia for 2 years. Then she moved.
7. Now where are my keys? This is the third time I _____ (lose) them today
8. You _____ (ever/play) chess? You should try it. I'm sure it's the sort that you'd like.
9. Oh do be quiet. You _____ (grumble) all day!
10. Your tennis _____ (really / improve)! You _____ (practice) in secret?

Вправа 17. Підкресліть правильно вибраний час.

1. I am writing in connection with the advertisement which appeared / has appeared on 12 April.
2. I originally studied/ have studied chemistry at university. I graduated / have been graduating with a first-class degree.
3. I now completed / have now completed a postgraduate degree in administration.
4. I've been trying / I've tried to find a permanent job for a considerable time.
5. Indeed, I have already worked / I have already been working for several companies on a temporary basis.
6. In my first job, I was / have been responsible for marketing,

7. I've been applying / have applied for several posts this year but I did not manage / have not managed to find what I'm looking for.
8. The last job I applied / have applied for required applicants to speak some Japanese,
9. I started learning / have been learning Spanish a few months ago I did not obtain / have not obtained a qualification in it yet.
10. I did not apply / have not applied for a job with your company before.
11. I hoped / have hoped that you would consider my application favourably.
12. However, I have been waiting/ have waited for a reply for weeks and I still have not received / did not receive any answer.

Вправа 18. Розкрийте дужки, вживаючи дієслова в *Present Perfect*, *Past Simple* или *Present Perfect Continuous*.

1. Today is Thursday, and John _____ (be) late twice this week; he _____ (be) late yesterday and on Monday.
2. I first _____ (meet) George a month ago, and I _____ (meet) him several times since then.
3. It is October now, and we _____ (do) a lot of work this year; we _____ (do) a lot last year too.
4. She _____ (buy) a coat last winter, but she _____ (not / buy) a new dress since 2008.
5. It's only the middle of the month, and he _____ (spend) (already) most of his salary; he _____ (spend) \$60 yesterday,
6. I _____ (break) my leg in 1991, but I _____ (break) (never) my arm.
7. He's over sixty, and he's still working. He _____ (work) hard all his life. When he _____ (be) a young man, he sometimes _____ (work) all night.
8. The postman _____ (come) at eight yesterday, but it's now half past eight and he _____ (not / come) yet.
9. Today is May 25th. Ted _____ (not / be) absent this month.
10. He _____ (feel) extremely ill when he went to hospital, but he _____ (feel) much better since he came out of hospital a month ago.

Відповіді:

Вправа 1.

1 was listening / was cooking, 2 did you buy, 3 went / wanted, 4 does your brother usually get, 5 brings, 6 are people doing, 7 have you read, 8 was sleeping / was watching, 9 was /thought / think, 10 was walking / saw, 11 are running, 12 doesn't work / doesn't speak, 13 bought, 14 goes, 15 were sleeping / arrived.

Вправа 2.

1 has played ->played, 2 already -> yet, 3 crashed -> has crashed, 4 Did ->have, 5 since -> for, 6 has been already -> has already been

Вправа 3.

1 doesn't take /walks, 2 Do you take / Do you walk, 3 think / know /have forgotten, 4 had / gave /took, 5 are watching / were playing, 6 am sitting / sit

Вправа 4.

1 will you know, 2 is travelling, 3 am meeting, 4 am going to buy, 5 will give, 6 is going to talk, 7 am leaving, 8 is attending / will meet /go, 9 does class begin / begins, 10 opens.

Вправа 5.

1 will be working, 2 will be giving, 3 will be reading, 4 will be talking, 5 will be wearing, 6 will be having / is having, 7 will visit, 8 are moving, 9 will do, 10 will be lying, 11 will spill

Вправа 6.

1 have been washing, 2 have gone, 3 is ringing/ is driving /has been ringing, 4 was /have forgotten, 5 have you had, 6 has gone / has had, 7 have you played, 8 have you been studying, 9 have you had, 10 has never gone / has never slept, 11 have been waiting, 12 has failed, hasn't been working

Вправа 7.

1 have been cooking, 2 has Wendy been, 3 has been sitting, 4 have been doing, 5 haven't you bought, 6 worked, 7 have lost, 8 have you ever played, 9 have been grumbling, 10 has really improved, have you practiced

Вправа 8

1 appeared, 2 studied / graduated, 3 have now completed, 4 I've been trying, 5 have already worked, 6 was, 7 have applied / have not managed, 8 applied, 9 started learning/ have not obtained, 10 have not applied, 11 have hoped, 12 have been waiting/ have not received

Вправа 9.

1 has been / was, 2 met /have met, 3 have done / did, 4 bought / hasn't bought, 5 has already spent / spent, 6 broke / have never broken, 7 has been working hard / was / worked, 8 came / hasn't come, 9 hasn't been, 10 felt / has felt

Вправа 10.

1 was listening / was cooking, 2 did you buy, 3 went / wanted, 4 does your brother usually get, 5 brings, 6 are people doing, 7 have you read, 8 was sleeping / was watching, 9 was /thought / think, 10 was walking / saw, 11 are running, 12 doesn't work / doesn't speak, 13 bought, 14 goes, 15 were sleeping / arrived.

Вправа 11.

1 has played ->played, 2 already -> yet, 3 crashed -> has crashed, 4 Did ->have, 5 since -> for, 6 has been already -> has already been

Вправа 12.

1 doesn't take /walks, 2 Do you take / Do you walk, 3 think / know /have forgotten, 4 had / gave /took, 5 are watching / were playing, 6 am sitting / sit

Вправа 13.

1 will you know, 2 is travelling, 3 am meeting, 4 am going to buy, 5 will give, 6 is going to talk, 7 am leaving, 8 is attending / will meet /go, 9 does class begin / begins, 10 opens.

Вправа 14.

1 will be working, 2 will be giving, 3 will be reading, 4 will be talking, 5 will be wearing, 6 will be having / is having, 7 will visit, 8 are moving, 9 will do, 10 will be lying, 11 will spill

Вправа 15.

1 have been washing, 2 have gone, 3 is ringing/ is driving /has been ringing, 4 was /have forgotten, 5 have you had, 6 has gone / has had, 7 have you played, 8 have you been studying, 9 have you had, 10 has never gone / has never slept, 11 have been waiting, 12 has failed, hasn't been working

Вправа 16.

1 have been cooking, 2 has Wendy been, 3 has been sitting, 4 have been doing, 5 haven't you bought, 6 worked, 7 have lost, 8 have you ever played, 9 have been grumbling, 10 has really improved, have you practiced

Вправа 17

1 appeared, 2 studied / graduated, 3 have now completed, 4 I've been trying, 5 have already worked, 6 was, 7 have applied / have not managed, 8 applied, 9 started learning/ have not obtained, 10 have not applied, 11 have hoped, 12 have been waiting/ have not received

Вправа 18.

1 has been / was, 2 met /have met, 3 have done / did, 4 bought / hasn't bought, 5 has already spent / spent, 6 broke / have never broken, 7 has been working hard / was / worked, 8 came / hasn't come, 9 hasn't been, 10 felt / has felt

Навчальне видання

Ємельянова Дар'я Володимирівна

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
З ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

*Навчально-методичний посібник для студентів
немовних спеціальностей*

Підп. до друку 22.09. 2023. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарн. «Times» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 6,8.
Наклад 100 пр.
Видавець Букаєв Вадим Вікторович
вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.
Тел. 0949464393, 0487431393 email - bukaev@gmail.com